

Sygn. akt II AKa 23/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Warszawie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SA Marzanna A. Piekarska – Drązek

Sędziowie SA Adam Wrzosek

SO del. Anna Kalbarczyk (spr.)

Protokolant: Aleksandra Cichocka

przy udziale Prokuratora Agaty Wujastyk oraz oskarżyciela posiłkowego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta Miasta Stołecznego W.

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2019 roku sprawy

1. J. S., syna J. i S. z domu S., urodzonego (...) w W.

oskarżonego o czyny z art. 258 § 3 k.k., art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i inne

2. B. Ż., córki T. i A. z domu C., urodzonej (...) w K.

oskarżonej o czyn art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 21 maja 2018 roku, sygn. akt XVIII K 155/15

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. R. kwotę 738 zł., w tym 23% VAT, z tytułu zwrotu kosztów obrony z urzędu oskarżonej przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie;

3. zasądza od oskarżonego J. S. kwotę 600 (sześćset) złotych a od oskarżonej B. Ż. kwotę 500 (pięćset) złotych tytułem opłaty oraz pozostałe koszty sądowe za postępowanie przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 21 maja 2018 roku, sygn. akt XVIII K 155/15, oskarżony J. S. w ramach zarzucanych mu czynów został uznany za winnego tego, że:

1. w okresie od co najmniej listopada 2009r. do 5 maja 2014r. w W., kierował zorganizowaną grupą mającą na celu popełnianie przestępstw polegających na nieuprawnionym pozyskiwaniu z urzędów D. (...) W. danych chronionych dotyczących nieruchomości gruntowych położonych na terenie (...) W. o nieuregulowanym stanie prawnym, tzw. „nn”, podrobieniu dokumentów w postaci aktów własności ziemi, postanowień sądów ze spraw spadkowych z lat danych i następnie przywłaszczaniu praw własności takich nieruchomości poprzez składanie do Sądu Rejonowego dla Warszawy M. Wydziałów właściwych dla Ksiąg Wieczystych wniosków o założenie księgi wieczystej wraz z podrobionymi dokumentami w postaci aktów własności ziemi bądź postanowieniami sądów ze spraw spadkowych z lat dawnych, czym wprowadzano pracowników sądu w błąd co do rzetelności składanych dokumentów i praw osób wnioskodawców do tych nieruchomości, po czym po uzyskaniu wpisu do założonej księgi wieczystej dla takiej nieruchomości dokonywano ich sprzedaży na rzecz innych osób pokrzywdzonych, wprowadzając ich w błąd co do faktycznego stanu prawnego takiej nieruchomości, czym działano na szkodę ustalonych osób fizycznych bądź Skarbu Państwa lub Prezydenta (...) W. oraz nowych nabywców nieruchomości tj. czynu z art. 258 § 3 k.k. w zw. z art. 258 § 1 k.k. i skazał na karę 3 lat pozbawienia wolności;

a) w ramach czynów zarzucanych w punkcie II i III tego, że w okresie od co najmniej listopada 2009r. do 25.06.2010r. w W. działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w krótkich odstępach czasu, kierował wykonaniem czynu zabronionego przez P. K. i B. S. (poprzednio L.), polegającego na tym, iż B. S. (poprzednio L.) wykorzystując osobę L. T. i P. T. i ich dane osobowe, posługując się notarialnym pełnomocnictwem L. T. z dnia 2.02.2010r. doprowadziła do założenia księgi wieczystej nr (...) dla działek niezbudowanych nr (...) położonych w W. przy ul. (...) / (...) z obrębu (...) z wpisem osoby P. T. i L. T. jako jedynych właścicieli ww. działek, w wyniku czego przywłaszczono prawa własności ww. nieruchomości stanowiącego mienie znacznej wartości w kwocie łącznej 2.984.198 zł na szkodę Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W., w ten sposób że B. S. (poprzednio L.) wprowadzając L. T. i P. T. w błąd co do faktycznego charakteru podejmowanej przez nią czynności uzyskała od nich notarialne pełnomocnictwa, przedłożyła w Delegaturze Biura Geodezji i (...) urzędu (...) W. w D. W. kopię w dniu 3.03.2010r. podrobionego uprzednio w celu użycia za autentyczny dokumentu w postaci wypisu z rejestru gruntów wraz z wyrysem z dnia 9.02.2010r., który został wydany faktycznie przez ww. Urząd w dniu 18.12.2009r., po czym wypisała wniosek o założenie księgi wieczystej, który po jego podpisaniu przez L. T. złożyła w dniu 25.02.2010r. do Sądu, wraz z podrobionym w celu użycia za autentyczne przez J. S. postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7.08.1941 r. sygn. V Co 697/40 stwierdzającym nabycie prawa do spadku po zmarłym Z. S. przez C. W., z którego to dokumentu wynikały fikcyjne prawa L. T. i P. T. do ubieganie się o nabycie własności tej nieruchomości, wprowadzając tym samym podstępnie pracownika Sądu Rejonowego dla Warszawy M. XV Wydział Ksiąg Wieczystych upoważnionego do sporządzania dokumentacji wieczystoksięgowej w błąd co do rzetelności przekładanych dokumentów, po czym w trakcie procedury zakładania księgi wieczystej podrobiła podpisy L. T. na składanych do ww. Sądu w związku z zakładaniem tej księgi wieczystej dokumentach w postaci wniosku o rozpoznanie wniosku poza kolejnością, odpowiedzi na zarządzenie referendarza sądowego, wniosku o wydanie dokumentu, wniosku o wpis w księdze wieczystej, w wyniku których to czynności jako pełnomocnik L. i P. T. wyłudziła od pracownika ww. Sądu poświadczenie nieprawdy w postaci wpisu w dniu 22.04.2010r. do założonej księgi wieczystej numer (...) osoby P. T. i L. T. jako jedynych właścicieli ww. nieruchomości, po czym działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w dniu 25.06.2010r. doszło do doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci pieniędzy w kwocie 625.000 zł B. i A. B. (1) i w kwocie 375.000 zł R. i M. K. (1) w wyniku zawarcia przez B. S. (poprzednio L.) przed notariuszem G. R. (1) w Kancelarii Notarialnej w W. przy Al. (...) z ww. osobami jako kupującymi umowy sprzedaży w/w nieruchomości objętej księgą wieczystą numer (...) po uprzednim wprowadzaniu ich w błąd co do stanu prawnego przedmiotowej nieruchomości poprzez zatajenie, że nieruchomość ta ma wadę prawną, tj. popełnienia czynu z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r.;

b) w ramach czynów zarzucanych w punkcie IV i V tego, że w okresie od 09.11.2010r. do 21.02.2011r. w W. działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, kierował wykonaniem czynu zabronionego przez P. K., M. M. (1) i B. S. (poprzednio L.)

polegającego na przywłaszczeniu przez B. S. (poprzednio L.) prawa własności nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) - oznaczonej jako działki numer (...) w obrębie ewidencyjnym numer (...) stanowiącego mienie znacznej wartości 2.983.894 zł na szkodę Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W., w ten sposób, iż uzyskał od pracownika Sądu Okręgowego Warszawa Praga w Warszawie E. W. (1) akta sprawy spadkowej sygn. (...) z Sądu Rejonowego dla W. M. wraz z oryginałem testamentu po H. B., polecił P. D. podrobienie tego testamentu w celu użycia za autentyczny poprzez dopisanie dodatkowej treści o testowaniu na rzecz B. S. (poprzednio L.) fikcyjnego aktu własności ziemi rep. 721/73 z dnia 21 XII 1973r., z którego to dokumentu wynikał rzekomy tytuł prawny do ubiegania się przez B. S. (poprzednio L.) o założenie księgi wieczystej dla ww. nieruchomości, a następnie podrobił w celu użycia za autentyczny ww. akt własności ziemi, który B. L. złożyła, wraz z wnioskiem o założeniu księgi wieczystej do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa VI Wydział Ksiąg Wieczystych, wprowadzając tym samym podstępnie pracownika Sądu w błąd co do rzetelności przedłożonych dokumentów w wyniku czego uzyskała w dniu 10.01.2011r. poświadczający nieprawdę wpis w założonej księdze wieczystej (...), iż B. S. (poprzednio L.) jest jedynym właścicielem tej nieruchomości, po czym działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w dniu 21.02.2011r. doszło do doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 1.400.000 zł A. P. oraz W. W. i E. W. (2) w wyniku zawarcie przez B. S. (poprzednio L.) z ww. osobami jako kupującymi umowy sprzedaży ww. nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) po uprzednim wprowadzaniu ich w błąd co do stanu prawnego przedmiotowej nieruchomości poprzez zatajenie, że nieruchomość ta ma wadę prawną, tj. popełnienia czynu z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r.;

c) w ramach czynów zarzucanych w punkcie VI i VII tego, że w okresie od 12.07.2011r. do 27.09.2011r. w W., działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, kierował wykonaniem czynu zabronionego przez B. S. (poprzednio L.), P. K. i osobę o ustalonych personaliach, polegającego na przywłaszczeniu prawa własności nieruchomości położonej w W. przy ul. (...), dzielnica W. - działki niezabudowanej numer (...) w obrębie ewidencyjnym numer 1-05-40 stanowiącego mienie znacznej wartości - 2.111.766 zł na szkodę spadkobierców po K. i M. M. (2), w ten sposób, że osoba o ustalonych personaliach działając w wykonaniu poleceń B. S. (poprzednio L.) i P. K. przy sporządzaniu aktu poświadczenia dziedziczenia wprowadziła w błąd notariusza K. B. - zastępcę notariusza w Kancelarii Notarialnej w W. przy ul. (...) (...), poprzez zatajenie iż posiada żyjące rodzeństwo, w wyniku czego uzyskała w dniu 12.07.2011r. poświadczający nieprawdę akt dziedziczenia nr rep (...) i nr (...) po rodzicach, a następnie podpisała wniosek o założenie księgi wieczystej dla ww. nieruchomości, który wraz z podrobionym w celu użycia za autentyczny przez J. S. aktem własności ziemi numer (...) rep. (...) i ww. notarialnym aktem poświadczenia dziedziczenia został złożony w dniu 1.09.2011r. do Sądu Rejonowego dla Warszawy M. Wydział VI Ksiąg Wieczystych, wprowadzając tym samym podstępnie pracownika Sądu Rejonowego dla Warszawy M. VI Wydział Ksiąg Wieczystych upoważnionego do sporządzania dokumentacji wieczystoksięgowej w błąd, czym wyłudżono w dniu 09.09.2011 r. poświadczenie nieprawdy w postaci wpisu do księgi wieczystej numer (...), że osoba o ustalonych personaliach jest jedynym właścicielem wymienionej wyżej nieruchomości, po czym działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w dniu 27.09.2011r. doszło do doprowadzenia S. i B. Z. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci pieniędzy w kwocie 1.000.000 zł w wyniku zawarcie przez osobę o ustalonych personaliach w kancelarii notarialnej w W. przy ul. (...) przed notariuszem P. O. z ww. osobami jako kupującymi umowy sprzedaży ww. nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) po uprzednim wprowadzaniu ich w błąd co do stanu prawnego przedmiotowej nieruchomości poprzez zatajenie, że nieruchomość ta ma wadę prawną, tj. popełnienia czynu z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r.;

przy czym przyjął, iż czyny opisane w punktach 2a, 2b, 2c stanowią ciąg przestępstw z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 91 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. i za to na podstawie art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272

k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 91 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. skazał, a na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. wymierzył mu karę 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

3. na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. orzekł względem oskarżonego J. S. obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W.:

a) w zakresie czynu przypisanego w punkcie 2a kwoty 2.984.198 zł;

b) w zakresie czynu przypisanego w punkcie 2b kwoty 2.983.894 zł, w tym solidarnie do kwoty 298.389 zł wraz ze skazanym M. M. (1),

4. w ramach czynów zarzucanych w punkcie VIII, IX, X, XI tego, że w okresie od 29.11.2011r. do 04.06.2012r. w W. działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, kierował poprzez M. M. (1) wykonaniem czynu zabronionego przez B. Ż. polegającego na przywłaszczeniu prawa własności dwóch nieruchomości - działki nr (...) z obrębu (...) oraz działki nr (...) z obrębu (...) położonych w W. D. W. przy ul. (...) stanowiącego mienie znacznej wartości - łącznie 1.698.797 zł na szkodę Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W., poprzez podrobienie w celu użycia za autentyczny aktu własności ziemi nr 793 rep 793/73, wskazującego na rzekomy tytuł prawny własności rodziców B. Ż. do ww. nieruchomości, który to podrobiony dokument został złożony przez M. M. (1) jako autentyczny wraz z wnioskiem o założenie księgi wieczystej w dniu 29.11.2011r. w Sądzie Rejonowym dla Warszawy M. w W. Wydział XV Ksiąg Wieczystych wraz z poświadczającymi nieprawdę notarialnymi aktami poświadczenia dziedziczenia po T. C. i A. A. z dnia 12.07.2011 rep (...) i 21/20/2011r., w wyniku czego wprowadzono tym samym podstępnie pracownika Sądu Rejonowego dla Warszawy M. XV Wydział Ksiąg Wieczystych upoważnionego do sporządzania dokumentacji wieczystoksięgowej w błąd co do rzetelności tych dokumentów i praw B. Ż. do nieruchomości, czym wyłudżono w dniu 8.12.2011r. poświadczenie nieprawdy w postaci wpisów do ksiąg wieczystych nr (...) założonych dla tych nieruchomości, iż B. Ż. jest jedynym ich właścicielem, po czym działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w zakresie nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...) w dniu 05.01.2012r. w W. doszło do doprowadzenia M. J. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 770.000 zł, poprzez zawarcie z ww. przez B. Ż. w 23.12.2011 r. umowy przedwstępnej sprzedaży i następnie poprzez zawarcie przez M. M. (1) działającego jako pełnomocnik B. Ż. w dniu 5.01.2012r. umowy sprzedaży w.w. nieruchomości za kwotę 770.000 zł przed notariuszem L. Z. w W. przy ul. (...), po wprowadzaniu nabywcy w błąd co do stanu prawnego przedmiotowej nieruchomości poprzez zatajenie, że nieruchomość ta ma wadę prawną, natomiast w zakresie nieruchomości objętej księgą wieczystą (...), po uprzednim przeniesieniu w dniu 30.01.2012r. przed notariuszem K. L. w Kancelarii Notarialnej w S. przy ul. (...) przez M. M. (1), posługującego się pełnomocnictwem notarialnym od B. Ż. z 4.01.2012r., działającego w porozumieniu z W. G., prawa własności w.w. nieruchomości w wyniku fikcyjnej transakcji sprzedaży prawa własności tejże nieruchomości na rzecz W. G. (1), w celu udaremnienia lub znacznego utrudnienia stwierdzenia jej przestępczego pochodzenia, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doszło do doprowadzenia w dniach 6.02.2012r i 4.06.2012r. M. B. i A. B. (2) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci pieniędzy w kwocie 1.540.000 zł, w ten sposób, iż W. G. (2) posługując się uzyskanym od M. M. (1) w drodze fikcyjnej umowy sprzedaży prawem własności w.w. nieruchomości, przed notariuszem K. N. w W. przy ul. (...), zawarła w dniu 6.02.2012 r. umowę przedwstępną sprzedaży oraz w dniu 4.06.2012r. umowę sprzedaży ww. nieruchomości z w.w. osobami za kwotę 1.540.000zł, po wprowadzaniu nabywców w błąd co do stanu prawnego przedmiotowej nieruchomości poprzez zatajenie, że nieruchomość ta ma wadę prawną, tj. popełnienia czynu z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 299 § 5 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zw z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. i za to na podstawie art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 299 § 5 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zw z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. skazał go, a na podstawie

art. 286 § 1 k.k. w zw z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności;

5. na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. orzekł względem oskarżonego J. S. w zakresie czynu przypisanego w punkcie 4 obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W. kwoty 1 698 797 zł, w tym solidarnie do kwoty 500.000 zł wraz ze skazanym M. M. (1);

a) w ramach czynów zarzucanych w punkcie XIV i XV tego, że w okresie od co najmniej 01.10.2012r. do 21.12.2012r. w W. działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, kierował poprzez P. L. wykonaniem czynu zabronionego przez G. T. polegającego na przywłaszczeniu prawa własności nieruchomości - działek numer (...) w obrębie ewidencyjnym numer (...) przy ul. (...) w W., stanowiącego mienie znacznej wartości łącznie 1.539.309 zł na szkodę Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W., poprzez wprowadzenie przez G. T. w błąd notariusza G. P. prowadzącej kancelarię notarialną w S. przy ul. (...) (...), w drodze złożenia w dniu 1.10.2012 r. do protokołu dziedziczenia po T. T. (2) rep A nr (...) nieprawdziwego oświadczenia co do osób spadkobierców po ww. osobie, a następnie złożenie w dniu 31.10.2012r. w Sądzie Rejonowym dla Warszawy M. VI Wydział Ksiąg Wieczystych wniosku o założenie księgi wieczystej dla ww. nieruchomości, wraz z podrobionym w celu użycia za autentyczny przez J. S. aktem własności ziemi numer (...) z dnia 23.12.1973r. na dane uprawnionego T. T. (2) oraz poświadczającym nieprawdę odpisem aktu poświadczenia dziedziczenia po T. T. (2) numer repertorium (...) z 1.10.2012r., w wyniku czego podstępnie wprowadzono pracownika Sądu upoważnionego do sporządzania dokumentacji wieczystoksięgowej w błąd co do rzetelności przedłożonych dokumentów i rzekomych praw G. T. do tej nieruchomości i wyłudżono w dniu 6.11.2012 r. poświadczenie nieprawdy w postaci wpisu do księgi wieczystej numer (...), że G. T. jest współwłaścicielem wymienionych wyżej działek wraz z matką T. T. (3), po czym działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w dniu 21.12.2012r. doszło do doprowadzenia (...) spółkę z o.o. w J. reprezentowanej przez S. K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci pieniędzy w kwocie 300.000 zł. w wyniku zawarcia w kancelarii notarialnej w W. przy ul. (...) przed asesorem notarialnym P. C. przez G. T. posługującego się nadto pełnomocnictwem od T. T. (3) umowy sprzedaży ww. nieruchomości na rzecz (...) sp. z o.o. po uprzednim wprowadzaniu S. K. w błąd co do stanu prawnego przedmiotowej nieruchomości poprzez zatajenie, że nieruchomość ta ma wadę prawną, tj. popełnienia czynu z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r.;

b) w ramach czynów zarzucanych w punkcie XVI i XVII tego, że w okresie od 15.02.2013r. do 18.04.2013r. w W. i S. działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, kierował poprzez P. L. wykonaniem czynu zabronionego przez G. T. polegającego na przywłaszczeniu prawa własności nieruchomości gruntowej działek numer (...) w obrębie ewidencyjnym numer (...) oraz (...) w obrębie ewidencyjnym (...) położonych przy ul. (...) w W. stanowiącego mienie znacznej wartości 1.324.221 zł na szkodę Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W., w ten sposób, że podrobił w celu użycia za autentyczny dokument - akt własności ziemi nr (...), a następnie w dniu 15.02.2013r. P. L. złożył w imieniu G. T. do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa XV Wydział Ksiąg Wieczystych podpisany przez G. T. wniosek o założenie księgi wieczystej dla w.w. nieruchomości, załączając do tego wniosku jako autentyczny ww. podrobiony akt własności ziemi oraz poświadczający nieprawdę dokument w postaci odpisu aktu poświadczenia dziedziczenia po T. T. (2) numer repertorium (...) sporządzony w dniu 1.10.2012r., czym wprowadzono podstępnie pracownika Sądu upoważnionego do sporządzania dokumentacji wieczystoksięgowej w błąd co do rzetelności przedłożonych dokumentów i praw G. T. do tej nieruchomości i wyłudżono poświadczenie nieprawdy w postaci wpisu do księgi wieczystej nr (...), że G. T. jest współwłaścicielem wymienionych wyżej działek wraz z matką T. T. (3), po czym działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w dniu 18.04.2013r. doszło do doprowadzenia G. R. (2) i G. R. (3) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci pieniędzy w kwocie 880.000 zł w wyniku zawarcie w kancelarii notarialnej notariusza G. P. w S. przy ul. (...) (...) w W. przez G. T. umowy sprzedaży ww. nieruchomości z w/w nabywcami,

po uprzednim wprowadzaniu ich w błąd co do stanu prawnego przedmiotowej nieruchomości poprzez zatajenie, że nieruchomość ta ma wadę prawną, tj. popełnienia czynu z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r.;

c) w ramach czynów zarzucanych w punkcie XII i XIII tego, że w okresie od 16.11.2012r. do 23.08.2013r. w W. działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, poprzez M. M. (1), który działał wspólnie i w porozumieniu z P. M. (1), kierował wykonaniem czynu zabronionego przez R. B. (1), polegającego na przywłaszczeniu prawa własności trzech nieruchomości położonych w W. przy ul. (...)/ (...) - działek nr (...) z obrębu (...) stanowiącego mienie znacznej wartości - łącznie 3.843.690 zł na szkodę Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W., w ten sposób, iż R. B. (1) uzyskał w wyniku wprowadzenia notariusza w błąd co do nieposiadania rodzeństwa, akty poświadczenia dziedziczenia po rodzicach T. i J. B., sporządzone przed notariuszem K. L. w Kancelarii Notarialnej w S. w dniu 16.11.2012r. - rep (...) i (...) i udzielił w dniu 28.11.2012r. M. M. (1) pełnomocnictwa notarialnego rep. A numer (...) do działania w jego imieniu, złożył podpisy na wnioskach o założenie ksiąg wieczystych podanych niżej nieruchomości, które to ww. wnioski o założenie ksiąg wieczystych M. M. (1) złożył w dniu 27.11.2012r. w imieniu R. B. (1) do Sądu Rejonowego dla Warszawy - Mokotowa XV Wydział Ksiąg Wieczystych, załączając do nich podrobiony w celu użycia za autentyczny wspólnie przez J. S. i M. M. (1) dokument w postaci aktu własności ziemi nr (...) rep (...) (...), z którego to dokumentu wynikał fikcyjny tytuł prawny własności R. B. (2) do ww. nieruchomości, czym wprowadzono podstępnie pracownika Sądu upoważnionego do sporządzania dokumentacji wieczystoksięgowej w błąd co do rzetelności złożonych dokumentów i praw przysługujących R. B. (1) do ww. nieruchomości i wyłudżono w dniu 27.11.2012r. poświadczenie nieprawdy w postaci wpisów do założonych ksiąg wieczystych nr (...)/, z których wynikało, iż R. B. (1) jest jedynym właścicielem w/w nieruchomości, po czym działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej M. M. (1) w dniu 23.08.2013r. doprowadził I. i J. L. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci pieniędzy w kwocie 800.000 zł, w ten sposób, że w Kancelarii Notarialnej U. W. w W. przy ul. (...) posługując się pełnomocnictwem notarialnym od R. B. (1) dokonał sprzedaży dwóch ww. nieruchomości za kwotę po 400.000 zł, na rzecz I. i J. L., po uprzednim wprowadzaniu nabywców w błąd co do stanu prawnego tychże nieruchomości poprzez zatajenie, że nieruchomości te mają wadę prawną, tj. popełnienia czynu z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r.;

przy czym przyjął, iż czyny opisane w punktach 6a, 6b, 6c stanowią ciąg przestępstw z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 91 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. i za to na podstawie art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 91 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r skazał go, a na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności;

7. na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. orzekł względem oskarżonego J. S. obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W.:

a) w zakresie czynu przypisanego w punkcie 6a kwoty 1.539 309 zł, w tym solidarnie do kwoty 100.000 zł wraz ze skazanym P. L. i do kwoty 20.000 zł wraz ze skazanym G. T.;

b) w zakresie czynu przypisanego w punkcie 6b kwoty 1.324 221 zł, w tym solidarnie do kwoty 100.000 zł wraz ze skazanym P. L. i do kwoty 20.000 zł wraz ze skazanym G. T.;

c) w zakresie czynu przypisanego w punkcie 6c kwoty 3 843 690 zł, w tym solidarnie do kwoty 500.000 zł (pięćset tysięcy złotych) wraz ze skazanym P. M. (1);

8. w ramach czynów zarzucanych w punkcie XVIII i XIX tego, że:

a) w okresie października - listopada 2013r., daty bliżej nieustalonej w W. działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, wspólnie i w porozumieniu z P. L., udzielił M. K. (2) pełniącej funkcję głównego specjalisty w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami (...) W. dla D. B. korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 15.000 zł w zamian za naruszenie przepisów prawa - udostępnienie J. S. i P. L. jako osobom nieuprawnionym, wbrew warunkom określonym w art. 24 ust. 5 pkt 3 Ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne z dnia 17.05.1989 r. (Dz.U. 2010.193.1287 tj.) danych z ewidencji gruntów dotyczących osoby właściciela nieruchomości gruntowej położonej przy ul. (...) w W. nr KW (...) z wewnętrznego systemu teleinformatycznego ww. (...), tj. popełnienia czynu z art. 229 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r.;

b) w okresie grudzień 2013 - luty 2014 r. daty bliżej nieustalonej w W., działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, wspólnie i w porozumieniu z P. L. udzielił M. K. (2) pełniącej funkcję głównego specjalisty w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami (...) W. dla D. B. korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 25.000 zł w zamian za naruszenie przepisów prawa - ustalenie w wewnętrznym systemie teleinformatycznym ww. (...) danych dotyczących gruntów położonych na terenie (...) W. o nieuregulowanym statusie prawnym co do osoby właściciela i następnie udostępnienie J. S. i P. L. jako osobom nieuprawnionym, wbrew warunkom określonym w art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne z dnia 17.05.1989 r. (Dz.U. 2010.193.1287 tj.), informacji z tego systemu odnośnie stanu własności nieruchomości położonej przy ul. (...) w W. nr KW (...), tj. popełnienia czynu z art. 229 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r.

przy czym przyjął, że czynu opisane w punktach 8a i 8b stanowią ciąg przestępstw z art. 229 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 91 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. i za to na podstawie art. 229 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 91 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. skazał go, a na podstawie art. 229 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. wymierzył mu karę 3 lat pozbawienia wolności;

9. w ramach czynów zarzucanych w punkcie XX, XXI, XXII tego, że w okresie od co najmniej 28.03.2013r. do 21.10.2013r. w W. i S., działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, kierował poprzez P. L. wykonaniem czynu zabronionego przez A. D. (1), polegającego na przywłaszczeniu prawa własności nieruchomości gruntowej - działek numer (...) w obrębie ewidencyjnym numer (...) przy ul. (...) w W., stanowiącego mienie znacznej wartości - 4.018.194 zł na szkodę Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W., w ten sposób że A. D. (1) udostępnił swoje dane osobowe, w dniu 28.03.2013r. w Kancelarii Notarialnej G. P. w S. złożył do protokołu dziedziczenia rep A nr (...) nieprawdziwe oświadczenie co do osób spadkobierców po rodzicach -A. D. (2) i I. D., zatajając, iż w chwili śmierci ww. żyła siostra A. D. (3), w wyniku czego uzyskał poświadczający nieprawdę dokument w postaci aktu poświadczenia dziedziczenia po ww. osobach rep A nr (...) oraz podpisał wniosek o założenie księgi wieczystej dla ww. nieruchomości, po czym P. L. złożył ww. dokumenty w dniu 3.06.2013r. do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa X Wydział Ksiąg Wieczystych, załączając do nich podrobiony w celu użycia za autentyczny przez J. S. dokument w postaci aktu własności ziemi nr rep.(...) z dnia 21.03.1973r. wydany przez Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej (...) na dane uprawnionych A. i I. D., wprowadzając podstępnie pracownika Sądu upoważnionego do sporządzania dokumentacji wieczystoksięgowej w błąd co do rzetelności złożonych dokumentów i praw A. D. (1) do podanej nieruchomości czym wyłudzone poświadczenie nieprawdy w postaci wpisu w dniu 6.06.2013r. do księgi wieczystej (...), że A. D. (1) jest właścicielem tej nieruchomości, po czym po uprzednim przeniesieniu w dniu 28.06.2013 r. w kancelarii notarialnej w S. przy ul. (...) (...) przed notariuszem G. P. prawa własności w.w. nieruchomości na rzecz P. L. i A. W., w wyniku fikcyjnego zakupu ww. nieruchomości od A. D. (1), a następnie ponownego przeniesienia w dniu 15.07.2013r. przez P. L. własności przedmiotowej nieruchomości - połowy udziału, w ww. kancelarii notarialnej, na rzecz A. W., w celu udaremnienia lub znacznego utrudnienia stwierdzenia jej przestępczego pochodzenia, doszło

działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej do doprowadzenia A. K. (1), P. G., J. K., A. K. (2), W. K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci pieniędzy w kwocie 700.000 zł, w ten sposób, iż A. W. w kancelarii notarialnej w W. przy ul. (...) przed notariuszem T. W. zawarła z ww. osobami jako kupującymi umowę sprzedaży w dniu 21.10.2013r. ww. nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...) za podaną powyżej kwotę, po wprowadzeniu nabywców w błąd co do stanu prawnego przedmiotowej nieruchomości, poprzez zatajenie, że nieruchomość ta ma wadę prawną, tj. popełnienia czynu z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 299 § 5 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. i za to na podstawie art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 299 § 5 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. skazał go, a na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności;

10. na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. orzekł względem oskarżonego J. S. w zakresie czynu przypisanego w punkcie 9 obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W. kwoty 4.018.194 zł, w tym solidarnie do kwoty 200.000 zł wraz ze skazanym P. L.;

11. w ramach czynów zarzucanych w punkcie XXIII i XXV tego, że w okresie od 17.01.2014r. do 14.03.2014r. w W. działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru kierował poprzez P. L. i G. T. wykonaniem czynu zabronionego przez A. D. (1), polegającego na przywłaszczeniu prawa własności nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) działka nr (...) z obrębu (...) o wartości - 535.723 zł stanowiącego mienie znacznej wartości na szkodę Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W., poprzez podrobienie w celu użycia za autentyczny postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie sygn. V Co 697/41 z dnia 21.12.1942r. stwierdzającego rzekome nabycie przez A. D. (2) prawa do spadku po zmarłej B. W., które wraz z wnioskiem o założenie księgi wieczystej dla ww. nieruchomości oraz poświadczającym nieprawdę dokumentem w postaci aktu poświadczenia dziedziczenia po A. D. (2) oraz I. D. numer repertorium nr (...) złożono w dniu 17.01.2014r. do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa IX Wydział Ksiąg Wieczystych, czym podstępnie wprowadzono w błąd pracownika Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa IX Wydział Ksiąg Wieczystych upoważnionego do sporządzania dokumentacji wieczystoksięgowej, co do rzetelności złożonych dokumentów i praw A. D. (1) do tej nieruchomości i wyłudzo w dniu 03.02.2014r. poświadczenie nieprawdy w postaci wpisu do księgi wieczystej numer (...), że A. D. (1) jest jedynym właścicielem wymienionej wyżej nieruchomości, po czym działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w dniu 14.03.2014r. w W., doprowadzono do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 20.000 zł i usiłowano doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 680.000 zł co stanowiło mienie znacznej wartości J. K., A. K. (1), A. K. (2), P. G. poprzez zawarcie przez G. T. działającego na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez A. D. (1) w kancelarii notarialnej T. W. przy ul. (...) w W. z ww. pokrzywdzonymi jako kupującymi umowy przedwstępnej sprzedaży wskazanej nieruchomości za cenę 700.000 zł i przyjęcie kwoty 20.000 zł zadatku, po uprzednim wprowadzeniu nabywców w błąd co do stanu prawnego w/w nieruchomości poprzez zatajenie, że nieruchomość ta ma wadę prawną, do którego to czynu nie doszło na wskutek zorientowania się przez nabywców przed zawarciem umowy finalnej sprzedaży, że nieruchomość ta posiada wadę prawną, tj. popełnienia czynu z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zb z art. 13 § 1 k.k. w zw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. i za to na podstawie art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb z art. 272 k.k. w zb z art. 286 § 1 k.k. w zb z art. 13 § 1 k.k. w zw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. skazał go, a na podstawie art. 284 § 1 k.k. w zw z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. wymierzył mu karę 3 lat pozbawienia wolności;

12. na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. orzeka względem oskarżonego J. S. w zakresie czynu przypisanego w punkcie 11 obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W. kwoty 535.723 zł, w tym solidarnie do kwoty 100.000 zł wraz ze skazanym P. L.;

13. w ramach czynu zarzucanego w punkcie XXIV tego, że w 2014r. dacie bliżej nieustalonej, lecz nie później niż 6.03.2014r. w W., działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, przy użyciu wytworzonych w celu przestępczym pieczęci na dane notariusz G. P., wspólnie i w porozumieniu z P. L. podrobił w celu użycia za autentyczny dokument notarialny w postaci Aktu Poświadczenia Dziedziczenia Rep A nr (...) po A. D. (2) i I. D., sporządzony faktycznie w dniu 14.03.2013r. przed notariuszem G. P., poprzez zmianę daty jego wystawienia, który to dokument został następnie przedłożony jako autentyczny w dniu 6.03.2014r. w Urzędzie Skarbowym W. T. przy ul. (...) w W. wraz z 2 deklaracjami zgłoszeniowymi SD – Z2 i dwoma wnioskami podpisanym przez A. D. (1) o wydanie zaświadczenia w zakresie potwierdzenia uregulowania podatku od spadków i darowizn, tj. popełnienia czynu z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. skazał go, a na podstawie art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

14. w ramach czynu zarzucanego w punkcie XXVI tego, że w dniu 5.04.2014 r. w S., działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, kierował wykonaniem czynu zabronionego przez P. L., G. T. i M. W., polegającego na przeniesieniu prawa własności nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) nr działki (...) z obrębu (...) oznaczonej księgą wieczystą nr (...) pochodzącego z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego przez A. D. (1) polegającego na przywłaszczeniu w dniu 03.02.2014 r. prawa własności w/w nieruchomości na szkodę Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W., poprzez zawarcie przez G. T., działającego w imieniu i na rzecz A. D. (1) na podstawie udzielonego mu pełnomocnictwa z dnia 14.11.2013r., umowy sprzedaży w Kancelarii Notarialnej K. L. ww. nieruchomości na rzecz kupującego - M. W., czym znacznie utrudniono stwierdzenie przestępczego pochodzenia ww. nieruchomości i jej zajęcie, tj. popełnienia czynu z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. skazał go, a na podstawie art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

Sąd na podstawie art. 91 § 2 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. w zw z art. 4 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w punktach 1, 2, 4, 6, 8, 9, 11, 13, 14 i wymierzył oskarżonemu J. S. karę łączną 10 lat pozbawienia wolności;

Tym samym wyrokiem z dnia 21 maja 2018 roku Sąd Okręgowy w Warszawie uznał oskarżoną B. Ż. w ramach zarzucanych jej w punkcie I i II czynów za winną tego, że w okresie od co najmniej 28.11.2011r. do 04.01.2012r. w W. działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, pod bezpośrednim kierownictwem M. M. (1) i J. S. przywłaszczyła prawa własności dwóch nieruchomości - działki nr (...) z obrębu (...) oraz działki nr (...) z obrębu (...) położonych w W. D. W., stanowiących mienie znacznej wartości - łącznie 1.698.797 zł, w ten sposób, iż udostępniła M. M. (1) swoje dane osobowe oraz poświadczające nieprawdę dokumenty - notarialne akty poświadczenia dziedziczenia po T. C. i A. A. z dnia 12.07.2011 rep (...) i (...) uzyskane w wyniku wprowadzenia asesora notarialnego K. B. w Kancelarii Notarialnej A. U. w W. w błąd co do faktycznych osób spadkobierców po ww. osobach oraz podpisała dwa wnioski o założenie ksiąg wieczystych dla wskazanych nieruchomości, które to dokumenty następnie M. M. (1) złożył wraz z sfalszowanym aktem własności ziemi z dnia 21 XII 1973r. nr 793 rep (...) wydanym rzekomo dla uprawnionego T. C. przez Komisję ds. Uwłaszczenia Wydział (...) i Leśnictwa Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej W. P. w dniu 29.11.2011r. w Sądzie Rejonowym dla Warszawy M. w W. Wydział XV Ksiąg Wieczystych, wprowadzając tym samym podstępnie pracownika Sądu w błąd co do rzetelności ww. dokumentów i rzekomych praw własności B. Ż. do ww. nieruchomości, w wyniku czego wyłudziła poświadczenie nieprawdy w dniu 8.12.2011r. w postaci wpisów do ksiąg wieczystych nr (...) założonych dla tych nieruchomości, iż jest jedynym ich właścicielem, czym działała na szkodę Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W., po czym działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła M. J. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 770.000 zł, co stanowiło mienie znacznej wartości, w ten sposób w dniu 23.12.2011 r. przed notariuszem L. Z. w W. podpisała z M.

J. akt notarialny rep A nr (...), obejmujący przedwstępną umowę sprzedaży nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...) za cenę 770.000 zł, po uprzednim wprowadzeniu nabywcy w błąd co do braku wady prawnej sprzedawanej przez siebie nieruchomości, a następnie w dniu 4.01.2012r. udzieliła M. M. (1) notarialnego pełnomocnictwa do sprzedaży tej nieruchomości, którą następnie M. M. (1) zbył w jej imieniu jako pełnomocnik na rzecz M. J., przy czym w czasie popełnienia czynu jej zdolność rozpoznania znaczenia czynu i kierowania postępowaniem była w znacznym stopniu ograniczona, tj. popełnienia czynu z art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. i za to na podstawie art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. skazał ją, a na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. wymierzył jej karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. Sąd orzekł względem oskarżonej B. Ż. karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych.

Na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w brzmieniu ustawy obowiązującej do dnia 01.07.2015r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności wobec oskarżonej B. Ż. warunkowo zawiesił na okres próby 4 lat.

Na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu J. S. okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 06 maja 2014r. do dnia 26 listopada 2015r., zaś oskarżonej B. Ż. na poczet orzeczonej kary grzywny zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności w dniu 29 października 2014 roku, przy czym jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dziennym stawkom grzywny i tym samym orzeczoną wobec tejże oskarżonej karę grzywny uznając za wykonaną do wysokości 2 stawek dziennych.

Sąd na podstawie art. 44 § 2 k.k. oraz art. 230 § 2 k.p.k. orzekł o dowodach rzeczowych. Zasadził od Skarbu Państwa tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu na rzecz adw. P. R. kwotę 2220 zł plus podatek VAT. Ponadto zasadził na rzecz Skarbu Państwa tytułem opłaty od oskarżonego J. S. kwotę 600 zł, zaś od oskarżonej B. Ż. kwotę 500 zł i obciążył ich pozostałymi kosztami sądowymi w sprawie w częściach ich dotyczących.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego J. S.. Zaskarżył wyrok w całości zarzucając mu:

- obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:
- art. 6 k.p.k. w zw. z art. 399 § 2 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie wniosku obrońcy o odroczenie rozprawy z dnia 21 maja 2018 r., w sytuacji gdy wcześniejsze umocowanie upoważniało obrońcę jedynie do przejrzenia akt, a nadto w toku rozprawy doszło do licznych zmian w zakresie kwalifikacji zarzucanych oskarżonemu czynów, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia prawa oskarżonego do obrony, albowiem obecny na rozprawie obrońca nie był w stanie, w sposób należyty ustosunkować się do zarzucanych oskarżonemu przestępstw,
- art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k., poprzez niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy, a mianowicie nieustalenie prawidłowego kręgu osób pokrzywdzonych i uznanie, że przywłaszczone przez oskarżonego nieruchomości stanowiły własność Skarbu Państwa, co ostatecznie doprowadziło do nieprawidłowego ustalenia kręgu osób pokrzywdzonych i pogorszenia sytuacji procesowej oskarżonego, albowiem został on pozbawiony możliwości podjęcia mediacji z pokrzywdzonymi, w tym możliwości naprawienia szkody, co mogło mieć realny wpływ na rodzaj i wysokość orzeczonej kary,

- art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. poprzez niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy, a dotyczących zapoczątkowania przez oskarżonego działalności przestępczej, faktycznej roli L. T., a także podjęcia współpracy oskarżonego z organami ścigania, o których to okolicznościach oskarżony szczegółowo informował Sąd w toku postępowania, jednakże nie zostało to w żaden sposób zweryfikowane,
- art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. poprzez pominięcie przy dokonywaniu ustaleń faktycznych istotnych okoliczności korzystnych dla oskarżonego, a wynikających z jego wyjaśnień, a także zeznań świadków tj. okoliczności wskazujących na brak świadomości i zamiaru po stronie oskarżonego do doprowadzenia pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia swoim mieniem, istnienia zorganizowanej grupy przestępczej, jak również okoliczności dotyczących współpracy oskarżonego z organami ścigania i ujawnionych przez niego przestępstw tymże organom,
- art. 7 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego w postaci zeznań P. M. (2), P. L., M. M. (1), a także wyjaśnień oskarżonego J. S. w zakresie dotyczącym przestępstw opisanych w punktach I, XII i XIII aktu oskarżenia i uznanie zeznań M. M. (1) za w pełni wiarygodne, w sytuacji gdy zeznania P. M. i R. B. nie korespondują i nie uzupełniają zeznań M. M., sam świadek zaś miał powód aby pomówić oskarżonego i jednocześnie pomniejszyć swoją rolę w popełnionych przestępstwach,

a w konsekwencji obraży tych przepisów zarzucił także:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że:
- przywłaszczone przez oskarżonego nieruchomości stanowiły mienie Skarbu Państwa, w sytuacji gdy, co ostatecznie doprowadziło do nieprawidłowego ustalenia kręgu osób pokrzywdzonych i pozbawienia oskarżonego możliwości naprawienia wyrządzonej szkody,
- oskarżony obejmował swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim to, że doprowadza pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, a nadto że chciał tego, w sytuacji gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności z wyjaśnień oskarżonego wynika, iż w jego ocenie wprowadzał w błąd jedynie pracowników sądów wieczystoksięgowych, odnośnie zaś kupujących nieruchomości był przekonany, iż nie wyrządza im jakiegokolwiek szkody,
- oskarżony swoim zachowaniem doprowadził pokrzywdzonych (nabywców nieruchomości) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, w sytuacji gdy jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego w postaci opinii biegłego do spraw wyceny nieruchomości, rzeczywista wartość tych nieruchomości w dacie czynu była większa niż cena po jakiej zostały zakupione przez pokrzywdzonych,
- oskarżony poprzez M. M. (1) kierował wykonaniem czynu zabronionego przez R. B. (1), polegającego na przywłaszczeniu praw własności do nieruchomości położonych w W., przy ul. (...)/(...), a następnie wspólnie i w porozumieniu z M. M. (1) doprowadził I. i J. L. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez sprzedaż im w/w nieruchomości, w sytuacji gdy ze zgromadzonego materiału w postaci wyjaśnień oskarżonego, a także R. B. (1) i zeznań P. M. (2) jednoznacznie wynika, iż J. S. nie popełnił zarzucanych mu czynów,
- oskarżony kierował zorganizowaną grupą mającą na celu popełnianie przestępstw i wszystkie zarzucone mu przestępstwa zostały popełnione w ramach działalności tej grupy, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż w przedmiotowej sprawie nie istniała zorganizowana grupa przestępcza, o której mowa w akcie oskarżenia, zarzucane zaś czyny zostały zrealizowane w ramach zwykłego współsprawstwa,

Obrońca w konsekwencji podniesionych zarzutów apelacyjnych wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

Jednocześnie, z daleko posuniętej ostrożności procesowej, na wypadek nieuwzględnienia powyższych zarzutów i wniosków wyrokowi zarzucił również rażąco niewspółmierność orzeczonych wobec J. S. kar jednostkowych i kary łącznej 10 lat pozbawienia wolności, przy wymiarze których sąd pominął istotne okoliczności łagodzące takiej jak: złożenie przez oskarżonego obszernych wyjaśnień i opisanie przestępstw, o których organy ścigania nie miały uprzednio wiedzy, przyznanie się do winy, wyrażenie skruchy, co świadczy o pozytywnej prognozie kryminologicznej wobec oskarżonego i powinno skutkować orzeczeniem kary pozbawienia wolności w znacznie niższym wymiarze.

Apelacja została również wywiedziona przez obrońcę oskarżonej B. Ż., który wyrok zaskarżył w zakresie punktu 16 i 23 i zarzucił mu obrazę przepisów prawa materialnego oraz przepisów postępowania karnego mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

- art. 284 1 k.k. poprzez jego błędną wykładnię wskutek niezasadnego przyjęcia, iż można przywłaszczyć prawa własności dwóch nieruchomości, w sytuacji gdy nieruchomości nie mają właściciela i są niczyje;
- art 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. art. 424 1 k.p.k. poprzez dokonanie oceny dowodów niezgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, w tym nie dokonanie pełnej oceny wszystkich zeznań pokrzywdzonego M. J., co w konsekwencji doprowadziło do niezasadnego przyjęcia, iż oskarżona swoim zachowaniem zrealizowała wszystkie znamiona występku uregulowanego w art. 286 1 k.k., a mianowicie, że doprowadziła M. J. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, przy tym biorąc pod uwagę fakt, iż nikt nie występował i nie występuje z żadnymi roszczeniami związanymi z rzekomo przywłaszczonymi nieruchomościami opisanymi w punkcie 16 wyroku skazującego m.in. osk. B. Ż.; a także nie wskazanie przez Sąd Okręgowy żadnej podstawy prawnej, z której wynikałoby, że Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta (...) W. jest poszkodowany jeżeli nie jest i nie był właścicielem rzekomo przywłaszczonych niczyich nieruchomości, co powoduje, iż w tym zakresie oskarżona została pozbawiona możliwości podważenia zaskarżonego wyroku.

W związku z wyżej sformułowanymi zarzutami obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej, ewentualnie uniewinnienie od zarzutu określonego w art. 284 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k., oraz zwolnienie oskarżonej od kosztów sądowych w całości, a także wniósł o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonej w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje wniesione przez obu obrońców są całkowicie bezzasadne. W związku z powyższym nie zasługiwały na uwzględnienie wnioski o uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania w przypadku oskarżonego, czy też uniewinnienie w przypadku oskarżonej. Obrońca J. S. w świetle postawionych zarzutów, czy też treści art. 437 § 1 zdanie drugie k.p.k. nie uzasadnił w żaden sposób, z jakiego powodu sprawa winna być rozpoznana po raz kolejny przez sąd pierwszej instancji.

Zawarte w środku odwoławczym zarzuty obrazy przepisów postępowania, będące ich konsekwencją zarzuty błędnych ustaleń faktycznych, jak również obrazy prawa materialnego są chybione. Wbrew stanowisku obu skarżących, sąd pierwszej instancji rozstrzygał w oparciu o kompletny materiał dowodowy, który z poszanowaniem reguł procesu karnego ujawnił w toku rozprawy głównej. Zgromadzone dowody ocenił z uwzględnieniem wskazań wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego, a w następstwie w ten sposób dokonanej oceny, ustalił prawidłowo stan faktyczny w zakresie każdego z czynów poddanych rozstrzygnięciu. W uzasadnieniu wyroku, sąd odniósł się do całokształtu materiału dowodowego sprawy wskazując, które dowody, ewentualnie w jakiej części, uznał za wiarygodne, a którym atrybutu takiego odmówił. Argumentacja przedstawiona w uzasadnieniu wyroku, jako rzeczowa i logiczna, zasługuje na aprobatę, tym bardziej, że żaden z obrońców nie sformułował takich zarzutów, które mogłyby ją skutecznie zakwestionować. Wniesione apelacje zawierają argumentację stricte polemiczną z prawidłowymi ustaleniami sądu, a ich autorzy przedstawiają własną ocenę materiału dowodowego, którą – ich zdaniem – sąd winien przyjąć jako swoją.

Nie jest zasadny zarzut podniesiony przez obrońcę oskarżonego J. S. naruszenia przez sąd pierwszej instancji przepisów art. 399 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. Po pierwsze, by zasadnie podnieść zarzut obrazy przepisów postępowania karnego, należy wykazać, w jaki sposób owo naruszenia mogło mieć wpływ na treść wyroku. O ile obrońca zarzut naruszenia wskazanych przepisów procedury postawił, o tyle w żaden sposób nie wskazał, w jaki sposób mogło się to przełożyć na treść wyroku. Już samo takie stwierdzenie o merytorycznej niepełności zarzutu pozwoliłoby na pozostawienie go bez dalszej analizy. Niemniej jednak z uwagi na postawę procesową oskarżonego, ale także reprezentujących go obrońców, w tym także w trakcie rozpoznawania sprawy na etapie odwoławczym, sąd odniesie się szerzej do jego zasadności. Wniosek o odroczenie rozprawy złożony przez kolejnego obrońcę, na ostatnim terminie rozprawy głównej w dniu 21 maja 2018 roku, winien być bowiem usytuowany w kontekście wszystkich czynności procesowych podejmowanych przez oskarżonego J. S. i jego obrońców. Czynności, których nie można ocenić inaczej, aniżeli jako mających na celu doprowadzenie do przewlekłości postępowania, skutkującej przesunięciem w czasie wydania prawomocnego orzeczenia.

Zgodnie z treścią art. 399 § 2 k.p.k. sąd na wniosek oskarżonego może przerwać rozprawę w celu umożliwienia mu przygotowania się do obrony, co wskazuje, że przepis ten nie przewiduje w tym zakresie żadnego obowiązku. To, czy istnieje taka konieczność jest kwestią rozważenia w okolicznościach konkretnej sprawy, czy jest to niezbędne z punktu widzenia obrony oskarżonego. W wypadku, gdy wskazywana przez sąd zmiana kwalifikacji wynika z obowiązujących przepisów prawa, które winny być obrońcy znane z racji wykonywanego zawodu, a także mając na uwadze czas i sposób jego ustanowienia, sąd pierwszej instancji był uprawniony do odmowy uwzględnienia wniosku w tym zakresie. Poza powyższym uprzedzenie o zmianie kwalifikacji prawnej w dniu 21 maja 2018 roku było już drugim uprzedzeniem sądu w tym przedmiocie. Pierwsze pouczenie zostało dokonane w dniu 10 kwietnia 2018 roku. Wówczas sąd poinformował strony o możliwości zastosowania uregulowań dotyczących ciągu przestępstw z art. 91 k.k. (w zakresie czynów XVIII i XIX, ale także XII, XIV, XVI, XX, XXIII i XI, XV, XIII i XVII, XXII, XXV), czy też wyeliminowania art. 273 k.k. (czyny III, VI, VIII, XII, XIV, XVI, XX, XXIII). Pouczenie dokonane w dniu 21 maja 2018 roku również odnosiło się do kwestii ciągu przestępstw, w nieco zmodyfikowanym zakresie. Mając na uwadze zakres uprzedzenia sąd w dniu 21 maja 2018 roku nie pouczał o możliwości zastosowania, nieznannej dotychczas obronie, kwalifikacji prawnej. Z tego też powodu nie sposób uznać, by doszło do naruszenia przepisu art. 399 § 1 k.p.k.

Postawa procesowa oskarżonego, ale także jego obrońców świadczyła o podejmowaniu czynności nieobjętych prawem do obrony, mających na celu jedynie obstrukcję procesową. Prawo do obrony jest jednym z fundamentalnych praw w procedurze karnej, nie może być jednak traktowane i wykorzystywane do celów sprzecznych z zasadami postępowania karnego, do realizacji doraźnych interesów oskarżonego, mających li tylko na celu, poprzez przewlekłość postępowania, odsunięcie w czasie rozstrzygnięcia w sprawie. Prawa do obrony nie można traktować instrumentalnie, a wymaganie od sądu sankcjonowania takiej postawy procesowej strony nie może doprowadzić do zamierzonego skutku. Prawo to powinno być wykorzystywane w takim celu, w jaki zostało zapisane w kodeksie postępowania karnego, czyli w celu obrony. Korzystanie ze swoich uprawnień jedynie w celu przedłużenia postępowania, podejmowanie wszelkich dostępnych czynności, które mają prowadzić do niezakończenia sprawy jest przekroczeniem przysługujących uprawnień. Jak wynika z orzecznictwa sądowego prawo do obrony nie może być utożsamiane z prawem do stosowania obstrukcji procesowej, zaś przekonanie o tym, iż prawo do obrony wiąże się z uprawnieniem do przewlekania procesu podważa fundamenty wymiaru sprawiedliwości, a także szkodzi interesowi społecznemu¹. Uprawnienia przysługujące oskarżonemu dla realizacji prawa do obrony nie mogą być nadużywane dla celów godzących w prawidłowy tok procesu karnego². Jeżeli oskarżony, czy też jego obrońca podejmuje w sensie formalnym działania mieszczące się co do zasady w granicach prawa, ale w sposób instrumentalny, spotkać się musi z właściwą reakcją sądu. A przebieg postępowania, w tym i ostatni wniosek o odroczenie rozprawy w związku z uprzedzeniem w trybie art. 399 k.p.k. postępowaniu takiemu dowodzi.

Wniosek o odroczenie rozprawy z uwagi na uprzedzenie o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej był jednym z kolejnych wniosków procesowych złożonych przez oskarżonego bądź jego obrońców od momentu skierowania sprawy na rozprawę. O ile wszystkie czynności podejmowane były w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, o tyle ich nagromadzenie, składanie wniosków niemających uzasadnienia, wnioskowanie o dopuszczenie czasochłonnych

dowodów, mających wykazać okoliczności doskonale znane stronie postępowania, nie może być traktowane jako realizację prawa do obrony.

Na pierwszym terminie rozprawy w dniu 17 grudnia 2015 roku, kiedy zaplanowane było odebranie wyjaśnień od oskarżonych, obrońca oskarżonego J. S. złożył wniosek o wyłączenie prokuratora, wnosząc dodatkowo o odroczenie rozprawy. Po odmowie uwzględnienia wniosku o odroczenie i przekazaniu wniosku o wyłączenie do właściwej prokuratury, oskarżony odczytał swój pisemny wniosek (z tego samego dnia) o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia postępowania przeciwko prokuratorowi w związku ze złożeniem przez niego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez prokuratora. Ten wniosek również nie został przez sąd rozpoznany pozytywnie i otwarto przewód sądowy. Na kolejnym terminie wyznaczonym na dzień 22 grudnia 2015 roku obrońca przedłożył zwolnienie lekarskie oskarżonego obejmujący czas od 21 do 30 grudnia 2015 roku od lekarza chorób wewnętrznych. Kolejna rozprawa wyznaczona na 4 stycznia 2016 roku również się nie odbyła z uwagi na przedłożenie kolejnego zwolnienia lekarskiego od tego samego lekarza na okres do 15 stycznia 2016 roku. Kolejne terminy rozpraw nie odbyły się z tych samych powodów, gdyż oskarżony przedkładał kolejne zwolnienia lekarskie. W tym okresie dopuszczono dowód z kilku opinii sądowych biegłych lekarzy specjalistów, żadna z nich nie wskazywała na niemożność uczestnictwa oskarżonego w postępowaniu sądowym. W opinii nefrologa z dnia 18 stycznia 2016 roku wskazano nawet, że brak jest jakichkolwiek przewlekłych i zaawansowanych schorzeń nerek, pomimo tego że oskarżony uskarżał się na takie problemy zdrowotne. W związku z powyższym kolejny merytoryczny termin odbył się dopiero po pół roku, w dniu 20 czerwca 2016 roku. Na tym terminie obrońca oskarżonego złożył wniosek o skierowanie sprawy do mediacji oraz przedłożył kolejne zwolnienie lekarskie. Wniosek o mediację nie został przez sąd uwzględniony. Oskarżony przedłożył kolejne zwolnienie lekarskie, aczkolwiek wobec treści opinii biegłych, sąd odebrał od niego dalsze wyjaśnienia. Na kolejną rozprawę wyznaczoną na 11 sierpnia 2016 roku stawił się nowy obrońca ustanowiony przez oskarżonego dzień przed terminem rozprawy, to jest w dniu 10 sierpnia 2016 roku. W związku z ustanowieniem obrońcy dzień przed rozprawą został złożony wniosek o jej odroczenie. Wniosek ten został uwzględniony i rozprawę odroczone. Na kolejnym terminie nie stawił się nowo wyznaczony z uwagi na własną chorobę, nie ustanawiając substytutu. Na kolejnych rozprawach prowadzone było postępowanie dowodowe zakreślone wnioskiem obrońcy oskarżonego o przesłuchanie w sprawie wszystkich świadków, włącznie z tymi wnioskowanymi przez prokuratora do odczytania. Następnie oskarżony J. S. złożył wniosek o zwrot sprawy prokuratorowi, który na rozprawie w dniu 22 maja 2017 roku nie został uwzględniony. Gdy postępowanie dowodowe zmierzało ku końcowi na rozprawie w dniu 8 stycznia 2018 roku oskarżony wniósł o zakreślenie terminu do ustanowienia innego obrońcy celem przygotowania do mowy końcowej. Rozprawa została odroczone. Następnie odbyły się rozprawy w dniu 5 marca 2018 roku (oskarżony S. nie stawił się), w dniu 24 kwietnia 2019 roku kiedy wznowiono przewód sądowy celem uprzedzenia o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej. W dniu 26 kwietnia 2018 roku wpłynęło do akt upoważnienie do obrony z dnia 17 kwietnia 2018 roku dla adwokata K. sporządzone na formularzu zatytułowanym „upoważnienie do obrony” zawierające także dopisek „do przeglądu akt sprawy”. Sąd prawidłowo potraktował adw. K. jako obrońcę, gdyż osobom nie występującym w tym charakterze nie przysługuje prawo do „przeglądu akt” w imieniu oskarżonego. W związku z powyższym prawidłowo został on powiadomiony o kolejnym terminie rozprawy, które to zawiadomienie obrońca otrzymał w dniu 7 maja 2018 roku. Natomiast w dniu rozprawy to jest 21 maja 2018 roku ten sam obrońca złożył podpisane tego samego dnia kolejne upoważnienie do obrony, na tożsamym druku, bez dopisków. Po pouczeniu o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej obrońca wniósł o odroczenie rozprawy z uwagi na „obszerność sprawy, w celu przygotowania się”. Sąd prawidłowo nie uwzględnił wniosku o odroczenie uznając, że obrońca miał wystarczający czas na przygotowanie do rozprawy. Pierwsze upoważnienie do obrony zostało podpisane przez oskarżonego w dniu 17 kwietnia 2018 roku. Nawet jeżeli dotyczyło jedynie przeglądu akt obrońca miał wystarczający czas na tenże „przeгляд”, czyli zapoznanie się z aktami sprawy. Co więcej w dniu 7 maja 2018 roku, a więc na dwa tygodnie przed terminem rozprawy, został powiadomiony o jej terminie przez sąd. Podejmując się obrony oskarżonego miał świadomość zakresu postępowania i dotychczasowego jego przebiegu. Samo wypisanie kolejnego upoważnienia do obrony z datą tożsamą jak rozprawa oglądu całej sytuacji nie zmienia. Nie powoduje również uznania, że dopiero w dniu rozprawy adw. K. występuje jako obrońca. Dodatkowo podać należy, że oskarżony w dniu 8 stycznia 2018 roku sygnalizował sądowi chęć ustanowienia nowego obrońcy. To,

że faktycznie to uczynił przed końcem postępowania jest jego osobistą decyzją, z której konsekwencjami winien się liczyć.

Kulminacyjnym momentem podejmowania czynności, które miały nie doprowadzić do wydania prawomocnego rozstrzygnięcia były czynności podjęte przed Sądem Apelacyjnym poprzez podanie nieprawdziwych informacji odnoszących się do stanu zdrowia oskarżonego przez jego obrońcę. Obrońca wnosząc o odroczenie rozprawy odwoławczej podał całkowicie fałszywe dane usiłując wykazać, że stan zdrowia oskarżonego nie pozwala na jego udział w postępowaniu. Stwierdził, że oskarżony „z uwagi na problemy kadrowe” na oddziale psychiatrycznym Szpitala (...), w którym przebywał, dzień przed terminem rozprawy, został przeniesiony do innej placówki medycznej to jest do (...) Szpitala i Centrum (...), również na oddział psychiatryczny. Na pytania sądu obrońca podał, że nie dysponuje wiedzą, czy jest to prywatna, czy publiczna placówka zdrowia. Sąd Apelacyjny w Warszawie zwrócił się natomiast wcześniej do Szpitala (...), ordynatora oddziału psychiatrycznego o nadesłanie pełnej dokumentacji lekarskiej oskarżonego. Z dokumentacji tej wynikało, że oskarżony został przyjęty do tego szpitala w dniu 25 czerwca 2019 roku, dzień przed terminem rozprawy odwoławczej w innej sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, w której występuje również jako osoba oskarżona. Z załączonej dokumentacji lekarskiej ze Szpitala (...), przedstawiającej przebieg hospitalizacji oskarżonego i znajdujących się tam zapisów lekarzy wynika, że „Pomimo deklaracji pacjenta dotyczących jego stanu psychicznego nie znajdują one potwierdzenia w jego funkcjonowaniu na oddziale i nie układają się także w spójny zespół psychosomatyczny.” (26 czerwca 2019 roku dzień po przyjęciu). Już tego dnia wstrzymano podawanie psychoaktywnych leków, utrzymując jedynie leki na nadciśnienie tętnicze. Kolejne zapisy z przebiegu hospitalizacji wskazują, że pacjent „nie sprawia wrażenia osoby będącej pod wpływem doznań psychotycznych” (27, 28 czerwca 2019 roku). Odnośnie spraw sądowych podaje, że występuje w charakterze świadka (28 czerwca 2019 roku). Z kolejnych zapisów wynika, że „treści, które wypowiada nie wskazują, aby był chory psychicznie” (1 lipca 2019 roku), „ze względu na prawdopodobną symulację objawów, nie zaleca się leczenia psychiatrycznego pacjentowi.” (2 lipca 2019 roku). Ponadto z opinii psychologa, który poddał oskarżonego badaniu w trakcie pobytu wynika, że pacjent „ujawnia cechy osobowości nieprawidłowej, głównie dysocjalnej: wrogi wyższościowy stosunek do innych, nie liczy się z uczuciami innych osób, skłonny jest przekraczać w relacjach granice, prezentuje zachowania obliczone na „zrobienie wrażenia”, reaguje napięciem i drażliwością na frustracje swoich potrzeb w kontaktach z innymi, egocentryzm, przeżywa duże poczucie krzywdy.” (2 lipca 2019 roku). W zapisach z dnia 3 lipca 2019 roku po raz kolejny lekarz podał, że oskarżony nie sprawia wrażenia osoby będącej pod wpływem doznań psychotycznych, a z wywiadu od oskarżonego wynika, że najbardziej doskwiera mu ból kręgosłupa. Tego dnia zgłosiła się do szpitala współpracowniczka pacjenta z prośbą o otrzymanie zaświadczenia, że pacjent przebywa w Szpitalu (...). Prośbę motywowała tym, że musi pokazać to pismo adwokatowi pacjenta, dopominała się, aby na piśmie było zaznaczone, że pacjent przebywa na oddziale psychiatrycznym. W dniu 4 lipca 2019 oskarżony został wypisany ze szpitala. Karta wypisu z tego dnia wskazuje, że w trakcie pobytu przeprowadzono szereg badań oskarżonego tam wymienionych. Z epikryzy wynika natomiast, iż podczas pobytu na oddziale oskarżony nie sprawiał wrażenia osoby będącej pod wpływem doznań psychotycznych, zachowywał się w sposób teatralny, w zależności od wymaganej sytuacji. Główne dolegliwości, na które się uskarżał dotyczyły zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa i jego obawy, że niedługo nie będzie mógł chodzić, a także traumatycznych przeżyć z okresu młodości. Nadto z epikryzy wynika, iż ze względu na brak ewidentnych zaburzeń psychopatologicznych u pacjenta, brak współpracy z jego strony przy przeprowadzeniu diagnostyki psychologicznej, rozbieżny wywiad odnośnie funkcjonowania pacjenta w pracy, zebrane informacje od współpracowników, z którą pacjent prowadzi kancelarię, a samą relacją pacjenta nie może ewidentnie rozpoznać u niego zaburzeń psychicznych. Relacjonowane przez pacjenta barwne nasilone objawy nie znajdują potwierdzenia w obserwacji i jego funkcjonowania na oddziale. Reasumując w epikryzie podano, iż pacjent jest w stanie psychicznym dobrym, w kontakcie słowno-logicznym, wszechstronnie zorientowanym, bez objawów wytwórczych, bez myśli tendencyjnych samobójczych, bez zachowań zagrażających, w afekcie żywym, modulowanym, nastroju obojętnym.

Kolejne przyjęcie, w odstępie 6 dni, do prywatnej placówki zdrowia w świetle oświadczeń obrońcy, o rzekomym „przeniesieniu” ze Szpitala (...), z uwagi na problemy kadrowe jest świadomym i celowym wprowadzaniem sądu w błąd i uznać to należy za próbę bezprawnego wpłynięcia na bieg postępowania odwoławczego, w szczególności, że oskarżony przebywał w tej placówce w dniach 9 i 10 lipca 2019 roku, czyli został wypisany w dniu rozprawy apelacyjnej.

Ze zwiezłych danych o przebiegu choroby wynikało, że lekarze nie zostali poinformowani o zakończonej kilka dni wcześniej hospitalizacji psychiatrycznej. Stan psychiczny przy przyjęciu określono: „bez zaburzeń świadomości i orientacji. Nastrój nieco obniżony, napęd bliski normy, w zachowaniu spokojny, bez zachowań zagrażających, nie ujawnia myśli samobójczych.” Z przebiegu hospitalizacji wynikało, że „w trakcie pobytu pacjent po zastosowaniu leczenia spał dobrze, był spokojny, dostosowany, stan somatyczny był stabilny. Obecne były duszności poranne. Pacjent nie wyraził zgody na dalszy pobyt w szpitalu ze względów finansowych. W związku z brakiem wskazań do zatrzymania wbrew woli pacjenta został wypisany do domu na własne żądanie.” Stan psychiczny przy wypisie określono jako „bez zaburzeń świadomości i orientacji. Nastrój i napęd wyrównany. W nocy w szpitalu spał dobrze. Obecnie bez niepokoju. Afekt spłycony. Bez zaburzeń snu w ciągu ostatniej doby.” Stan somatyczny określono jako „stabilny, bez dolegliwości.”

Postawa procesowa oskarżonego, zresztą sankcjonowana i powielana przez jego obrońców, świadczy o manipulacyjnym wykorzystywaniu prawa do obrony celem uzyskania doraźnego zysku w postaci odroczenia rozprawy, skutkującym odłożeniem w czasie prawomocnego zakończenia postępowania sądowego o bardzo poważne przestępstwa. O tym, że oskarżony ma cechy osobowości świadczące o przyjmowaniu postaw manipulacyjnych świadczy nie tylko aktualna dokumentacja lekarska ze Szpitala (...), ale także zeznania przesłuchanych w sprawie świadków. Mając powyższe na względzie nie sposób również uznać, by oskarżony nie był w stanie brać udziału w postępowaniu apelacyjnym. To, czy przedstawi osobiście swoje stanowisko na rozprawie odwoławczej, czy też reprezentować go będzie jedynie jego obrońca zależy jedynie od jego woli. Mając na uwadze czas, powód przyjęcia do publicznego Szpitala (...), przebieg pobytu i płynące z niego wnioski, czas przyjęcia do prywatnej placówki zdrowia i dwudniowy okres pobytu, nie sposób uznać, by jakakolwiek niedyspozycja psychiczna uniemożliwiła oskarżonemu stawiennictwo na rozprawę odwoławczą.

Zarzut obrońcy oskarżonego J. S. naruszenia przez sąd art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. (drugi) w świetle jego uzasadnienia, jest zbieżny z zarzutem obrońcy oskarżonej B. Ż. obrazę prawa materialnego. Obaj obrońcy inaczej uzasadniając i inaczej formułując zarzuty wskazują na błędność ustalenia sądu, że to Skarb Państwa jest pokrzywdzony w zakresie czynów przypisanych oskarżonemu w punktach 2a, 2b, 4, 6a, 6b, 6c, 9, 11, 14 oraz czynu przypisanego oskarżonej w punkcie 16, który immanentnie związany jest z czynem 4 przypisanym oskarżonemu.

Obrońca oskarżonej B. Ż. argumentując obrazę prawa materialnego, tj. art. 284 § 1 k.k. stara się wywieść, że dwie nieruchomości to jest działki nr (...) z obrębem (...) oraz działki nr (...) z obrębem (...) położone w W. D. W. były niczyje. Obrońca oskarżonego J. S. natomiast wywodził, że objęte czynami:

- XXIII – przypisany czyn 11 – nieruchomość położona w W. przy ul. (...) działka nr (...) z obrębem 4-06-33;
- XVI – przypisany czyn 6b – nieruchomość gruntowa działki numer (...) w obrębie ewidencyjnym numer (...) oraz (...) w obrębie ewidencyjnym (...) położone przy ul. (...) w W.;
- XX – przypisany czyn 9 – nieruchomość gruntowa działki numer (...) w obrębie ewidencyjnym numer (...) przy ul. (...) w W.;
- XIV – przypisany czyn 6a – nieruchomość działki numer (...) w obrębie ewidencyjnym numer (...) przy ul. (...) w W.;
- IV – przypisany czyn 2b – nieruchomość położona w W. przy ul. (...) oznaczona jako działki numer (...) w obrębie ewidencyjnym numer (...)

miały bądź innego właściciela bądź pozostawały określone jako właściciel nieustalony.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że modus operandi oskarżonego J. S. i działającej pod jego kierownictwem oskarżonej B. Ż. w zakresie wszystkich przywłaszczonych nieruchomości był jednolity. Pierwszą fazą całego przestępnego czynu było ustalenie działki, która w ewidencji

gruntów widniała jako „nn”. Oskarżony wyszukiwał bowiem nieruchomości o nieustalonym wówczas stanie prawnym. W innym przypadku całe przestępcze przedsięwzięcie mogłoby się nie powieść. Ze stwierdzenia, że właściciel nieruchomości pozostawał nieustalony nie można jednak wywodzić takich wniosków jak to czynią obrońcy w uzasadnieniach wniesionych środków odwoławczych. Sąd w uzasadnieniu, oceniając wyjaśnienia oskarżonego wskazał, że „Powszechnie wiadomym bowiem jest, iż nie ma nieruchomości „niczyich” (str. 33 uzasadnienia), nie rozwinąwszy jednakże tej konstatacji w sposób bardziej szczegółowy. Pogląd Sądu Okręgowego jest prawidłowy, a obrońcy w żaden sposób nie przedstawili argumentacji, czy to prawnej czy faktycznej, podważającej takie stwierdzenie.

Obrońca oskarżonej B. Ż. w żaden sposób nie podał podstawy prawnej udowadniającej jego tezę, że nieruchomości działki nr (...) z obrębu (...) oraz działki nr (...) z obrębu (...) położone w W. D. W. przy ul. (...) pozostawały „niczyje”. Polskie ustawodawstwo nie przewiduje dla nieruchomości pojęcia „niczyje”, co ma swoje historyczne już uzasadnienie. W polskim prawie występuje pojęcie nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, określane w niniejszym postępowaniu jako „nn”, co nie jest równoznaczne ze stwierdzeniem, że nieruchomość jest niczyja. Wręcz przeciwnie pojęcie „nn” potwierdza tezę, że każda nieruchomość musi mieć właściciela, choć nie zawsze musi on być znany. Pod tym pojęciem rozumie się nieruchomość, dla której ze względu na brak księgi wieczystej, zbioru dokumentów albo innych dokumentów nie można ustalić osób, którym przysługiwałyby do niej prawa rzeczowe. Polskie ustawodawstwo nie wyłącza natomiast możliwości nabycia przez Skarb Państwa własności nieruchomości w różny sposób, tj. przez zasiedzenie lub ex lege, np. na podstawie art. 713 kodeksu cywilnego Napoleona. Kodeks cywilny Napoleona, który w „księdze trzeciej” w art. 713 wskazywał, że „Dobra nie mające pana, należą do narodu.”, co obecnie należy odczytywać jako „dobra nie mające właściciela należą do państwa”. Jak wynika z uchwały Sądu Najwyższego³ „argumenty systemowe i funkcjonalne przemawiają za wykładnią, że art. 713 k.c. Nap. należy rozumieć nie tylko jako dotyczący nieruchomości niczyich, których w znaczeniu prawnym nie było i nie ma, ale jako odnoszący się również do sytuacji, w których właściciel nieruchomości jest nieznan. (...) Taki pogląd jest zgodny z argumentami płynącymi z wykładni systemowej, a podobny kierunek rozwiązań został przyjęty m.in. w dekreście z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i ponemieckich.”. W innym orzeczeniu Sąd Najwyższy⁴ uznał, że art. 713 k.c. Nap. był źródłem nabycia przez państwo własności rzeczy ruchomych i nieruchomości, nieposiadających właściciela. Na podstawie art. 713 k.c. Nap. państwo, z mocy samego prawa, stawało się właścicielem takich nieruchomości, bez konieczności potwierdzenia tego faktu decyzją administracyjną lub jakimkolwiek innym dokumentem. Wyrażał on bowiem domniemanie własności Skarbu Państwa rzeczy niczyich. Tym samym uznać należy, że nawet jeżeli Skarb Państwa nie posiada dokumentu stwierdzającego nabycie własności nieruchomości, przy czym z wypisu i wyrysu z rejestru gruntów wynika, że właściciel tej nieruchomości nie jest ustalony, a teren nie posiada założonej księgi wieczystej uznać należy, że tytuł Skarbu Państwa do nieruchomości wynika z określonej w art. 713 kodeksu cywilnego Napoleona. Wszystkie nieruchomości objęte czynami przypisanymi wyrokiem sądu, za wyjątkiem czynu 2c, były nieruchomościami których status był określony jako „nn”, czyli prawidłowo ustalono, że to Skarb Państwa jest pokrzywdzonym w sprawie.

Argumentacja obrońcy oskarżonego J. S. dotycząca dokumentów związanych z zarzutami IV, XIII, XIV, XVI i XX nie podważa prawidłowości ustalenia, że przestępstwa te zostały popełnione między innymi na szkodę Skarbu Państwa. W zakresie czynu XXIII (czyn przypisany 11) i nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) działka nr (...) z obrębu (...) wskazać należy, że działka (...) w momencie założenia ewidencji gruntów tj. w 1968 roku wchodziła w część działki dawnej dz. ew. 148 z dawnego obrębu (...). Dawna działka ew. 148 wykazana została w archiwalnym rejestrze gruntów nr 5 razem z dawnymi dz. ew. 145, 146, 147. Odnośnie nomenklatury prawnej

nieruchomości wskazanych pod w/w jednostka rejestru gruntów zamieszczono wpisy O. W. działka oraz KW (...), przy czym nie wskazano, jakie dawne działki ewidencyjne były objęte daną księgą hipoteczną a jakie księgą wieczystą. Jako władający i użytkownik dawnej działki ew. 148 z obr. (...) figurowało Prezydium Rady Narodowej Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. W wyniku kolejnych aktualizacji operatu ewidencji gruntów i budynków z dawnej dz. ew. 126 z obr. 4-06-33 został wydzielony grunt o jednorodnym stanie prawnym między innymi obecna dz. ew. 147 o powierzchni 0,1847 ha z obr. 4-06-33 pochodząca w całości z nieruchomości O. W. i do której jako właściciel została wskazana W. B. – bez imion rodziców i adresu zamieszkania. Zgodnie z treścią badań hipotecznych B. W. była właścicielem działki o obszarze 1584,13 m⁽²⁾ stanowiącej część nieruchomości hipotecznej O. W.. (k. 261 tom 3B). O ile B. W. została wpisana jako właścicielka wyodrębnionej działki o nr ew. 147, gdyż widniała jako właścicielka działki o innym obszarze, o tyle nie dowodzi nieprawidłowości ustaleń sądu. Osoba o tych danych personalnych bez jakiegokolwiek innego sprecyzowania świadczy, że faktycznie działka ta pozostawała jako „nn”.

W zakresie czynu XVI (czyn przypisany 6b) dotyczącego nieruchomości gruntowej działek numer (...) w obrębie ewidencyjnym numer (...) oraz (...) w obrębie ewidencyjnym (...) położonych przy ul. (...) w W. wskazane zostało, że w rejestrze gruntów od momentu odnowienia ewidencji gruntów w 1981 roku do 2013 roku właściciel figurował nieustalony. W zasobach Biura nie odnaleziono wcześniejszych dokumentów mogących stanowić podstawę wpisu właściciela dla przedmiotowych działek. (k. 488 tom 4C).

W zakresie czynu XX (czyn przypisany 9) dotyczącego nieruchomości gruntowej działek numer (...) w obrębie ewidencyjnym numer (...) przy ul. (...) w W. pozostawał właściciel nieustalony (k. 503 tom 4C).

W zakresie czynu XIV (czyn przypisany 6a) dotyczącego nieruchomości działek numer (...) w obrębie ewidencyjnym numer (...) przy ul. (...) w W. wszystkie zostały wykazane jako własność „nn”. W przypadku działki nr (...) podano, że pozostaje we władaniu S. I voto C. J., natomiast działka o nr (...) we władaniu R. M. (k. 532 tom 4C). Wskazane osoby władające (zresztą podstaw wpisów nie odnaleziono) nie zmieniają stanu prawnego nieruchomości.

W zakresie czynu IV (czyn przypisany 2b) dotyczącego nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) oznaczonej jako działki numer (...) w obrębie ewidencyjnym numer (...) stwierdzić należy, że część działki ewidencyjnej nr (...) o powierzchni 0,1773 ha w obrębie (...) została objęta decyzją Naczelnika Dzielnicy W.– W. z dnia 14 lipca 1979 roku o wywłaszczeniu nieruchomości. Natomiast część działki ewidencyjnej nr (...) o powierzchni 0,0870 ha w obrębie (...) została objęta decyzją Naczelnika Dzielnicy W.– W. z dnia 9 czerwca 1979 roku o wywłaszczeniu nieruchomości (k. 5789).

Mając powyższe na względzie wszystkie przedstawione w apelacji nieruchomości nie miały faktycznie ustalonego właściciela, dlatego też widniały w ewidencji jako „nn”, bądź stały się przedmiotem wywłaszczenia. Ustalenie to nie zmienia wcześniejszej argumentacji odnoszącej do prawidłowego przyjęcia, że czyn został popełniony na szkodę Skarbu Państwa.

Nie jest tak, jak twierdzi obrońca J. S., że poprzez nieprawidłowe ustalenie osób pokrzywdzonych, oskarżony został pozbawiony możliwości naprawienia szkody, gdyż nie mogła zostać podjęta mediacja. Mediacja nie jest jedynym sposobem naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem. Oskarżony w tym zakresie nie podjął żadnych innych działań, za wyjątkiem złożenia wniosku o mediację powiązanego z wnioskiem odroczenie rozprawy. Ponadto jak wynika z jego wyjaśnień, wielokrotnie powtarzał, że nikomu nie wyrządził żadnej szkody. Wręcz przeciwnie wielokrotnie podkreślał, że przystąpił do przestępstwa w zasadzie z tego powodu, że wiedział, że „nikogo nie okrada”. Co więcej w sprawie występował ustalony pokrzywdzony Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta (...) W.. Z akt nie wynika, by oskarżony podjął jakąkolwiek próbę negocjacji odnoszących się do naprawienia szkód, za wyjątkiem wniosku do sądu o skierowanie sprawy do mediacji. Kodeks postępowania karnego nie wskazuje katalogu spraw,

czy też zakresu mediacji. Sprawa powinna jednak zostać przekazana do mediacji, gdy istnieje szansa na pojednanie się między pokrzywdzonym a oskarżonym. Analizując całość sprawy, w tym także wyjaśnienia oskarżonego, nie sposób uznać by szansa taka istniała. Natomiast w związku z zapadłym wyrokiem oskarżony będzie miał szansę naprawić szkody wyrządzone licznymi przestępstwami. Czy jego zapewnienia co do chęci faktycznego zadośćuczynienia wyrządzonym szkodom okażą się szczere, pokaże czas po uprawomocnieniu się wyroku, w którym stosowne obowiązki naprawienia szkody zostały zasądzone. Wszystkie deklaracje i „przysięgi” oskarżonego, między innymi te zawarte w piśmie z k. 1555–1578, będą miały szansę się zmaterializować.

Nie jest również zasadny zarzut apelacji oskarżonej B. Ż. zawarty w punkcie drugim, skupiający się na wykazaniu braku popełnienia czynu z art. 286 § 1 k.k. poprzez brak doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem pokrzywdzonego M. J., ale także argumentacja obrońcy oskarżonego J. S. zawarta w uzasadnieniu środka odwoławczego, o braku zamiaru oskarżonego co do popełnienia czynów z art. 286 § 1 k.k. właśnie poprzez uznanie, że oskarżony nie doprowadził finalnie kupujących do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Oceniając tenże zarzut należy podać, że przepis art. 286 § 1 k.k. wymaga ustalenia i przypisania następujących znamion czynu: 1. działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, 2. doprowadzenia innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem, 3. za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Wszystkie te okoliczności zostały prawidłowo ustalone i przypisane przez sąd pierwszej instancji. Błędność argumentacji obrońców sprowadza się do utożsamiania pojęcia niekorzystnego rozporządzenia mieniem z pojęciem szkody. Pojęcie niekorzystnego rozporządzenia mieniem zawarte w art. 286 § 1 k.k. jest natomiast szersze od pojęcia straty/szkody. Ustawodawca penalizując przestępstwo oszustwa z art. 286 § 1 k.k. nie zawarł w jego znamionach stwierdzenia, że sprawca wyrządza pokrzywdzonemu szkodę, tylko że doprowadza go do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Wielokrotnie okoliczności te się pokrywają, aczkolwiek nie można z tego faktu wyciągać globalnych wniosków mających prowadzić do stwierdzenia o pokrywającym się zakresie pojęciowym niekorzystnego rozporządzenia mieniem i szkody.

Nie wymaga dalszego, szczegółowego wywodu okoliczność, że każda transakcja polegająca na zakupie nieruchomości od osoby nie będącej jej faktycznym prawnym właścicielem jest niekorzystnym rozporządzeniem mieniem. B. Ż. nigdy nie stała się właścicielką działek nr (...) z obrębu (...) oraz działki nr (...) z obrębu (...) położonej w W. D. W. przy ul. (...) w sposób przewidziany przepisami prawa regulującymi obrót nieruchomościami. Tożsamy wniosek należy odnieść do pozostałych osób, które były tzw. „słupami” w przypisanych przestępstwach. Tego, że nie były one właścicielkami sprzedawanych nieruchomości nie zmienia fakt, że na skutek licznych sprzecznych z prawem działań, zarówno oskarżona, jak i inne osoby uzyskali wpis do księgi wieczystej stwierdzający nieprawdę. B. Ż., ani innym, nigdy nie przysługiwało prawo własności do sprzedawanych nieruchomości, gdyż uzyskali wpis do księgi wieczystej na skutek popełnienia przestępstwa. Sprzedając nieruchomości czy to M. J., czy to innym osobom sprzedający wprowadzili w błąd kupujących co do braku wady prawnej. Obrońca oskarżonej B. Ż., wywodzi brak doprowadzenia kupującego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem ze stwierdzenia świadka M. J. „nikt nie kierował do mnie żadnych roszczeń w związku z tą nieruchomością. Jesteśmy nadal jej właścicielami” (k. 2008). Taki fakt, późniejszy, całkowicie niezależny od oskarżonej, nie zmienia charakteru dokonanego wcześniej rozporządzenia mieniem i jego niekorzystności. Nie uchyla cech oszustwa okoliczność, że w wyniku niezależnych od sprawcy, dokonujący dyspozycji majątkowej nie poniósł szkody. Ocena faktu dokonania oszustwa jest przecież niezależna od okoliczności, które nastąpiły po dokonaniu czynu przez sprawcę, które nie będąc następstwem działań samego sprawcy w konsekwencji doprowadziły do spełnienia celu zamierzonego przez

osobę dysponującą mieniem.⁵ Tak też wypowiedział się Sąd Najwyższy wskazując, że ustawowe znamię, stanowiące skutek przestępstwa oszustwa, określonego w art. 286 § 1 k.k., wypełnione zostaje wtedy, gdy sprawca, działając w sposób opisany w tym przepisie, doprowadza inną osobę do rozporządzenia mieniem, które jest niekorzystne z punktu widzenia interesów tej osoby lub innej osoby pokrzywdzonej. Powstanie szkody w mieniu nie jest koniecznym warunkiem do przyjęcia, że doszło do tak pojmowanego niekorzystnego rozporządzenia.⁶ Okoliczność, że nikt nie kierował żadnych roszczeń do M. J. jest zdarzeniem całkowicie irrelewantnym dla ustalenia odpowiedzialności karnej oskarżonej. Nabywcę nieruchomości w dobrej wierze chronią bowiem przepisy obowiązującego prawa, to jest rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych. Zgodnie bowiem z art. 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece w razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym treść księgi rozstrzyga na korzyść tego, kto przez czynność prawną z osobą uprawnioną według treści księgi nabył własność lub inne prawo rzeczowe.

Mając powyższe na względzie nie można uznać za zasadny zarzut obrońcy, że sąd dokonał nieprawidłowej oceny zeznań M. J.. Abstrahując od powyższych rozważań należy podnieść że obrońca dość wybiórczo odniósł się do jego zeznań pomijając całkowicie dalsze jego depozycje. W toku postępowania przygotowawczego świadek, będąc słuchany przez funkcjonariusza policji, po uzyskaniu informacji o wadze prawnej nieruchomości stwierdził „W tej sytuacji czuję się oszukany i żądam ścigania i ukarania sprawców tego procederu przestępczego” (k. 253 załącznik t. IX B). Również na rozprawie przed sądem świadek potwierdził, że „Czuję się pokrzywdzony, bo jest niepewność i strach. Nie jestem zobowiązany do żadnych wpłat na rzecz kogoś, ale muszę się stawiać w sądzie, na policji.” (k. 2009). Nie zmienia ogólnej konkluzji podnoszona przez obrońcę oskarżonego J. S. kwestia ceny, za jaką zostały sprzedane nieruchomości. Powtórzyć bowiem należy, że każde kupno nieruchomości od osoby nie będącej jej legalnym i rzeczywistym właścicielem jest niekorzystnym rozporządzeniem mieniem, chociażby kupujący nie poniósł w tym zakresie szkody.

Przechodząc do dalszych rozważań, już jedynie dotyczących apelacji oskarżonego J. S. uznać należy, że i kolejne zarzuty obraży art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. są pozbawione jakiegokolwiek słuszności. Obrońca w tym zakresie przedstawił wysoce polemiczną ocenę zebranego materiału dowodnego zarzucając sądowi pierwszej instancji niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy, pominięcie okoliczności korzystnych dla oskarżonego, czy też dowodną ocenę zeznań świadków P. M. (2), P. L. (za wyjątkiem zarzutu, uzasadnienie apelacji nie odnosi się w żaden sposób do tej osoby), M. M. (1) i wyjaśnień oskarżonego.

Po pierwsze wskazać należy, że sąd nie jest zobowiązany do weryfikowania przeprowadzanymi dowodami każdej okoliczności, która zostaje podana przez oskarżonego. Przedmiotem postępowania jest czyn zakreślony skargą oskarżyciela i w takim aspekcie przeprowadzane są dowody, które muszą mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Obrońca zarzucając sądowi „zaniechanie zwerifikowania okoliczności podnoszonych przez oskarżonego a dotyczących jego współpracy z organami ścigania” nie podał w jaki sposób brak tejże, w zasadzie pogłębionej weryfikacji, mógł mieć wpływ na treść wyroku. I domyślić się tego z uzasadnienia apelacji nie sposób. Oskarżony na tę okoliczność złożył szerokie wyjaśnienia w toku rozprawy głównej, wyjaśniając o powyższym na dwóch jej terminach. Podawane przez niego okoliczności zostały wzięte pod uwagę przez sąd i ocenione. Wnioskować można, że obrońca postawę procesową oskarżonego, tj. wyjaśnienia o przestępczym procederze stara się nakierować na kwestie nadzwyczajnego złagodzenia kary. Wskazuje na to stwierdzenie „w toku postępowania przygotowawczego uniemożliwiono mu (oskarżonemu – przypis wł.), skorzystanie w pełni z dobrodziejstwa art. 60” k.k. W związku z powyższym oskarżony złożył zawiadomienie o przestępstwie. O ile obrońca nie wskazał, który paragraf art. 60 k.k. ma na myśli, a przepis

ten, określając tzw. nadzwyczajne złagodzenie kary, reguluje różne zakresy stosowania tego przepisu, o tyle z uzasadnienia można wywnioskować, że obrońca ma na myśli art. 60 § 4 k.k. Tak też formułował swoje oczekiwania oskarżony w piśmie datowanym 20 czerwca 2016 roku (k. 1555-1578). Zgodnie z art. 60 § 4 k.k. na wniosek prokuratora sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet warunkowo zawiesić jej wykonanie w stosunku do sprawcy przestępstwa, który, niezależnie od wyjaśnień złożonych w swojej sprawie, ujawnił przed organem ścigania i przedstawił istotne okoliczności, nieznanе dotychczas temu organowi, przestępstwa zagrożonego karą powyżej 5 lat pozbawienia wolności. Jak wskazuje sama geneza tego przepisu, to prokurator decyduje, czy wniosek taki złożyć do sądu, czy nie. Nie ma możliwości „przymuszenia” Prokuratora do podjęcia takiej decyzji, nawet w sytuacji spełnienia zawartych w przepisie przesłanek. Przesłanką skorzystania z tej podstawy jest przede wszystkim postawa sprawcy, a prokurator jako rzecznik interesu publicznego rozważając złożenie takiego wniosku, winien ważyć również dobro wymiaru sprawiedliwości. Po wtóre, omawiana podstawa nadzwyczajnego złagodzenia ma charakter fakultatywny. Nawet jeżeli taki wniosek zostałby złożony przez prokuratora nie jest wiążący dla sądu, który finalnie podejmując decyzję o zastosowaniu bądź nie instytucji nadzwyczajnego złagodzenia. Wobec braku wniosku prokuratora złożonego w trybie art. 60 § 4 k.k. nie ma żadnych podstaw do podjęcia rozważań co do nadzwyczajnego złagodzenia kary oskarżonemu J. S.. Prowadzenie postępowania dowodowego mającego wykazać te okoliczności nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Stwierdzenie tej okoliczności, czy to pozytywne, czy negatywne w żaden sposób, wobec braku wniosku prokuratora, nie wpłynęłoby na treść wyroku.

Sąd prawidłowo ocenił wyjaśnienia oskarżonego jako zmienne, częściowo wiarygodne, częściowo niewiarygodne. Oskarżony w toku postępowania przygotowawczego przyznał się do winy, nie kwestionował okoliczności zarzucanych mu czynów. Jego wyjaśnienie z tamtego etapu korelowały z pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym. Natomiast przed sądem oskarżony zmienił częściowo swoje wyjaśnienia, nie przyznając się do czynów zarzucanych w punktach I, XII i XIII. W zakresie pozostałych czynów podał motywację popełnianych przestępstw, stwierdzając że faktycznie „nikogo nie okradał”, co miało być podstawowym warunkiem podjęcia przez niego działalności przestępczej. W tym zakresie ponowić należy argumentację sądu pierwszej instancji, że przyjęcie za wiarygodne takich twierdzeń oskarżonego byłoby wysoce naiwne. Materiał dowodowy dowiódł, że oskarżony, dodatkowo kierując grupą przestępczą, miał pełną świadomość wszystkich podejmowanych przez siebie działań mających na celu najpierw przywłaszczenie nieruchomości, które co oczywiste do niego nie należały, tylko po to by poprzez między innymi fałszowanie dokumentów, wprowadzenie funkcjonariuszy publicznych w błąd, nieruchomości te sprzedać i osiągnąć w ten sposób korzyść majątkową, w postaci zapłaty, która mu się nie należała. Regulacje prawne chroniące kupców, o czym była mowa wcześniej, nie ekskulpują oskarżonego. Natomiast w sensie finansowym pokrzywdzonym jest Skarb Państwa, co znalazło odzwierciedlenie w treści orzeczeń opartych na art. 46 § 1 k.k. Subiektywne pojęcie „krzywdy”, jakie starał się zaprezentować oskarżony, nie ma żadnego znaczenia dla ustalenia jego odpowiedzialności karnej. Oskarżony próbował dowieść, że poprzez podejmowanie sprzecznych z prawem działań polegających między innymi na fałszowaniu dokumentów, otrzymuje „prawdziwe” dokumenty (patrz potwierdzający nieprawdę wpis do księgi wieczystej) i tym samym nie popełnia dalej przestępstwa. Takie wyjaśnienia są wysoce naiwne i świadczą o jego poczuciu bezkarności w tworzeniu całej siatki przestępczego procederu.

Znamienne, w kontekście argumentacji obrońcy zawartej w apelacji, także tej odnoszącej się do rzekomo błędnie ustalonej roli L. T., są wyjaśnienia oskarżonego. W trakcie swoich wyjaśnień oskarżony rozwijając genezę swoich przestępstw podał początkowo, że postanowił popełniać przestępstwa, gdyż popadł w kłopoty finansowe w związku z toczącym się wcześniej, innym

postępowaniem karnym „Jak wyczerpały się środki do wypłacania zaliczek i stojąc w obliczu kilkudziesięciu spraw karnych za wyłudzenie tych zaliczek postanowiłem coś zrobić, żeby tym klientom zwracać te pieniądze. W tym czasie współpracowałem już z mecenasem W. M. ze S.. Adwokat W. M. znając zakres pracy naszego biura przedstawił mi jak możemy zarobić pieniądze na pokrycie tych wszystkich długów. Wyjaśnił mi, że w różnych miastach w szczególności w W. jest sporo ziemi, która od około 70–100 lat nie stanowi niczyjej własności, że gdybyśmy posiadali jakiś spadek stary, miał na myśli sfałszowany spadek na jakąś legalną osobę to ta osoba mogłaby stać się właścicielem niczyjej nieruchomości. Doszedłem do wniosku analizując tę propozycję, że tak naprawdę robiąc tego typu przestępstwa nikomu tej ziemi nie zabieramy skoro jest niczyja. Taka była wówczas wizja, patrzenie na te rzeczywistości, na te sprawę.” (k. 1579). Na rozprawie głównej w dniu 20 czerwca 2016 roku chcąc wykazać humanitarność swoich pobudek odnosząc się do tzw. dekretu B. podał „mieliśmy zatem problem jak zrozumieć jawną kradzież Skarbu Państwa dokonaną na obywatelach. Było dla nas jasne, że taka jest wola włodarzy miasta, żeby nie dopuścić do reprzywatyzacji. (...) To były nasze przemyślenia, częste rozmowy choć z pewnością nie nadające się do publicznej dyskusji, albowiem panuje powszechne przekonanie, że Skarb Państwa i (...) W. może kraść, czego nie wolno czynić malutkim ludziom” (k. 1581). Podawał również, że asumptem do podjęcia działalności przestępczej było wyrównywanie szkód wyrządzonych dekretem B.. Oskarżony nie patrząc na żadne regulacje prawne, sprzedawał z zyskiem dla siebie to, co kilkadziesiąt lat temu państwo innym odebrało. Takiego pojmowania rzeczywistości sąd uznać nie może. Oskarżony nie utrzymał do końca tejże wersji i na rozprawie w dniu 10 listopada 2016 roku chcąc udowodnić inną okoliczność i podkreślić swoją „wiodącą” rolę w ujawnianiu szeregu przestępstw stwierdził, że to L. T. był jego współnikiem i w zasadzie motywatorem działań (k. 1654). Nie tylko pozostały materiał dowodowy, ale także nawet same wyjaśnienia oskarżonego nie mogą spowodować uznania błędności ustalenia sądu o tym, że L. T. nie miał nic wspólnego z popełnionym przez oskarżonego przestępstwem przypisanym w czynie 2a), a był osobą którego dane zostały przez oskarżonego wykorzystane bez jego wiedzy i zgody, gdyż sam oskarżony podawał różne powody rozpoczęcia swojej działalności. Nie bez znaczenia dla oceny udziału L. T. było to, że był wówczas 81 letnią osobą, która zgłosiła się, do oskarżonego, by odzyskać odebrane dekretem B. kamienice. Oskarżony natomiast wykorzystwał udzielone pełnomocnictwa, by bezprawnie kierując przywłaszczyć grunty w W. przy ul. (...)/(...), poza wiedzą i zgodą świadka. Kamienic nie odzyskał.

Nie jest również zasadny zarzut obrazy art. 7 k.p.k. co do dowolnej oceny zeznań świadków M., M., L. i wyjaśnień oskarżonego S.. Sąd wbrew twierdzeniom obrońcy nie poprzestał na przyznaniu się (częściowym) oskarżonego do popełnienia zarzucanych czynów i dokonał wszechstronnej oceny całości materiału dowodowego, które to rozważania zawarte są na od str. 30 do str. 43. Faktem jest, że oskarżony w toku postępowania sądowego zaprzeczył, by brał udział w czynie zarzucanym w punktach XII i XIII, czyli trzech nw. nieruchomości położonych w W. przy ul. (...)/(...) – działek nr (...) z obrębu (...), ale także czynu I czyli kierowaniu zorganizowaną grupą mającą na celu popełnianie przestępstw. Słusznie jednak sąd pierwszej instancji uznał te wyjaśnienia za przyjętą przez niego linię obrony. Podzielić należy również ocenę tychże wyjaśnień zawartą na stronach od 31 do 32 uzasadnienia bez konieczności powielania zawartej tam argumentacji, której obrońca w swoim stanowisku w żadnym stopniu nie podważył. Odnieść się w tym zakresie należy do wyszczególnionych w uzasadnieniu wyroku na wyżej wymienionych kartach cytatów z zeznań świadka M., które dowodzą podejmowanymi czynnościami w tym przestępstwie przez oskarżonego, czynnościami związanym z kierowaniem grupą. Co znamienne obrońca kwestionuje jedynie część zeznań M. M. (1), dotyczącą czynów XII i XIII (czyn 6c przypisany przez sąd). Nie stawia zarzutów odnośnie treści pozostałych zeznań. Niewiarygodność tego świadka ma wynikać zatem z odmienności wyjaśnień oskarżonego. Na potwierdzenie swojej tezy o niespójności zeznań świadka obrońca wskazuje dwa cytaty z zeznań świadka z rozprawy w dniu 19 stycznia 2017 roku. M. M. (1) (początkowo osoba objęta oskarżeniem, przed wyłączeniem do odrębnego postępowania)

składał zeznania wielokrotnie na przestrzeni co najmniej od stycznia 2015 roku do stycznia 2017 roku, a protokoły jego przesłuchań liczą dziesiątki stron. Podanie zatem trzech zdań z jego wypowiedzi, jako dowód na niespójność jego zeznań jest nieporozumieniem. Poza powyższym obrońca wysoce wybiórczo posłużył się cytatami zamieszczonymi na str. 9 uzasadnienia apelacji. Nie podał bowiem, że świadek zeznał na początku, że „nie przypominam sobie nieruchomości na ulicy (...)” (k. 1724), kilkakrotnie wskazując na rozprawie na niepamięć co do szczegółów tej transakcji. Świadek odpowiadając na pytania odnośnie zacytowanego sformułowania „Potem nie uczestniczył w tym S., bo ja przejąłem całość działań” wyjaśniał, że transakcji, o których nie wiedział S. były dwie i dokonał ich z L. i M., wykorzystując wiedzę nabytą od S.. Obie transakcje nie obejmowały tej przypisanej oskarżonemu. Następnie świadek wielokrotnie potwierdzał, że przekazał pieniądze z przestępstwa z czynu 6c oskarżonemu S.. Na to, że oskarżony nie był w trakcie tego czynu tak zaangażowany jak we wcześniejszych przestępstwach wskazują słowa świadka M. M. (1), stwierdzającego, że nabrał już „doświadczenia i niezbędnych kontaktów”. Nie zmienia to jednak faktu, że oskarżony w czynie tym uczestniczył i uzyskał korzyść majątkową, o czym zeznawał świadek M..

Świadek M. wyjaśnił kwestię słabej znajomości oskarżonego i R. B. (1), który był tzw. „słupem” „Zazwyczaj staraliśmy się, aby osoby końcowe, czyli słupy nie znały osób kierujących procederem. (...) Na pewno staraliśmy się, aby słup nie wiedział głównie o oskarżonym, albo przynajmniej nie dawaliśmy odczuć, że jesteśmy osobami, które opracowały ten proceder” (k. 1725). Świadek podał również że „Pan S. był osobiście świadkiem, jak pojechaliśmy do R. szukać słupa, czyli B.” (k. 1727). Po odczytaniu wyjaśnień z dnia 19 stycznia 2015 roku złożonych na etapie postępowania przygotowawczego świadek je potwierdził i podał „My B. poznaliśmy przez P. M. (4). Była taka sytuacja, że S. poznał B. w R.. Mówiąc dzisiaj, że S. nie znał osobiście B. chodziło mi o to, że pan S. poznał B. dopiero w R., nie znał go wcześniej.” (k. 1727). To, że faktycznie słupów nie kontaktowano z kierującymi działalność świadczy to, co zeznał świadek R. B. (1) „Ja nie wiem w jakim towarzystwie (...) się obraca” (K. 2687 tom VII N). Również nie można zgodzić się z obrońcą, że zeznania R. B. (1) są sprzeczne z zeznaniami M. M. (1). Świadek B. był przesłuchiwany jedynie na etapie postępowania przygotowawczego. W toku postępowania sądowego nie udało się ustalić miejsca jego pobytu i jego zeznania, za zgodą stron, zostały odczytane (k. 2134). Jego zeznania obejmują działania podejmowane już tylko w obecności M. M. (1) i odnoszą się do innego etapu. O wcześniejsze zdarzenia, o których zeznawał M., nikt bowiem świadka nie pytał. To, że R. B. (1) nie znał nazwiska oskarżonego S. nie świadczy, że nie poznał go osobiście. Doświadczenie zawodowe wskazuje, że w trakcie rozmów uzgadniających popełnienie przestępstwa nie wszyscy jego uczestnicy, w szczególności ci stojący w hierarchii najwyższej legitymują się przed osobami z najniższego szczebla.

Również zeznania P. M. (2) nie stoją w jawnej opozycji do zeznań M. M. (1). Świadek M. zeznał wprawdzie, że „Jeżeli chodzi o transakcję sprzedaży działek na dane B. to według mnie J. S. nie brał w nim żadnego udziału, to była sprawa moja i M.” (k. 4999), nie świadczy to jednakże, że oskarżony nie kierował tym czynem. Zeznania te wskazują, że świadek P. M. (2) nie posiadał w tym zakresie pełnej wiedzy, co potwierdzają wyjaśnienia oskarżonego J. S., który w dniu 28 stycznia 2015 roku wyjaśnił „Gdy współpracowałem z M. zawsze mu mówiłem, aby nie ujawniał szczegółów naszej działalności M., ponieważ w pół-światku przestępczym jest tak, że gdyby on się o tym dowiedział to ja z M. byśmy musieli pracować dla niego, bo on by miał na nas haki.” (k. 3510). Na rozprawie w dniu 5 stycznia 2017 roku P. M. (2) zeznał, że czynnościami związanymi z nieruchomością (...)/(...) zajmował się M. M. (1). Dodał jednak także (tak jak świadek M.), że wydaje mu się że oskarżony poznał B.. Wszystkie te okoliczności nie wykluczają zeznań M. M. (1) odnośnie udziału oskarżonego w przestępstwie dotyczącym nieruchomości przy ul. (...)/(...). Zeznań i wyjaśnień świadka M. nie cechuje niespójność, czy też nie sposób na ich podstawie wywieść wniosku, że M. M.

(1) celowo obciąża oskarżonego. Świadek zeznał na rozprawie po upływie pięciu/sześciu lat od zdarzeń, zrozumiałym jest zatem, że mógł nie pamiętać wszystkich szczegółów wszystkich czynów. Czynienie zarzutu z trzech wypowiedzianych zdań, które później świadek sprecyzował nie może odnieść oczekiwanego skutku uznania zeznań za niespójne.

Oceny zeznań tego świadka dokonanej przez sąd pierwszej instancji nie zmienia podnoszona przez obrońcę okoliczność, że oskarżony i świadek M. pozostają w konflikcie, a ich relacje od co najmniej 2012 roku są oschłe. Co do ochłodzenia znajomości nie sposób się dziwić, mając na uwadze wyspecjalizowanie się M. M. (1) w dokonywaniu przestępstw poprzez wykorzystanie wiedzy pochodzącej od oskarżonego i dokonywanie ich następnie poza wiedzą oskarżonego S.. Przez takie działanie świadka oskarżony został pozbawiony częściowo chociażby dostępu do korzyści majątkowych i zmuszony został do poszukiwania innych osób z nim współpracujących. Nie powoduje to z góry prawdziwości tezy, że świadek bezpodstawnie obciąża oskarżonego, w domyśle z zemsty. Powody do tejże zemsty leżą bowiem bardziej po stronie oskarżonego aniżeli świadka. Świadek poszedł bowiem swoją drogą, pozbawiając oskarżonego częściowo przestępczego dochodu. Poza tym w postępowaniu przeciwko M. M. (1) zastosowano nadzwyczajne złagodzenie wymierzonej mu kary, na co prokurator wyraził zgodę (wyrok XVIII K 245/15 k. 3080–3122). Takie rozstrzygnięcie w świetle podkreślanych bezskutecznych starań oskarżonego o umożliwienie skorzystania z art. 60 § 4 k.k. może powodować jego rozgoryczenie, nie dezawuuje jednak zeznań świadka.

Całkowicie bezzasadne są również zarzuty obrońcy odnoszące się do czynu pierwszego, czyli kierowania przez oskarżonego zorganizowaną grupą mającą na celu popełnianie przestępstw polegających na nieuprawnionym pozyskiwaniu z urzędów D. (...) W. - danych chronionych dotyczących nieruchomości gruntowych położonych na terenie (...) W. o nieuregulowanym stanie prawnym, tzw. „nn”, podrabianiu dokumentów w postaci aktów własności ziemi, postanowień sądów ze spraw spadkowych z lat danych i następnie przywłaszczaniu praw własności takich nieruchomości poprzez składanie do Sądu Rejonowego dla Warszawy M. Wydziałów właściwych dla Ksiąg Wieczystych wniosków o założenie księgi wieczystej wraz z podrobionymi dokumentami w postaci aktów własności ziemi bądź postanowieniami sądów ze spraw spadkowych z lat dawnych, czym wprowadzano pracowników sądu w błąd, co do rzetelności składanych dokumentów i praw osób wnioskodawców do tych nieruchomości, po czym po uzyskaniu wpisu do założonej księgi wieczystej dla takiej nieruchomości dokonywano ich sprzedaży na rzecz innych osób pokrzywdzonych, wprowadzając ich w błąd co do faktycznego stanu prawnego takiej nieruchomości, czym działano na szkodę ustalonych osób fizycznych bądź Skarbu Państwa lub Prezydenta (...) W. oraz nowych nabywców nieruchomości.

Zupełnie niezrozumiałe jest stwierdzenie, że sąd w tym zakresie oparł się na domniemaniach a nie konkretnych dowodach. Materiałem dowodowym w tym zakresie były wskazane przez sąd pierwszej instancji zeznania świadków M. M. (1) i P. L.. Sąd w uzasadnieniu na stronie pierwszej ustalił, że w skład zorganizowanej grupy przestępczej, w różnych okresach jej funkcjonowania, wchodził m.in. P. L., M. M. (1), G. T., P. M. (1), M. K. (2). Osobą kierującą wskazaną zorganizowaną grupą przestępczą był oskarżony J. S.. W/w był inicjatorem całego procederu przestępczego, jakim zajmowała się wskazana zorganizowana grupa przestępcza oraz wydawał polecenia członkom grupy dotyczące działalności przestępczej, w jego gestii leżało podejmowanie zasadniczych dla funkcjonowania grupy decyzji, określanie kierunków działania grupy, koordynowanie działalności uczestników grupy, werbowanie osób uczestniczących w popełnianiu poszczególnych przestępstw. Oskarżony J. S. partycypował nadto w zyskach z działalności przestępczej wskazanej zorganizowanej grupy przestępczej. Nie tylko zeznania wyżej wymienionych świadków wskazują na prawidłowość ustaleń sądu o kierowaniu przez oskarżonego grupą przestępczą. O świadomości tej świadczą bowiem także jego wyjaśnienia. J. S. nie przyznał się do popełnienia tego czynu, ale na rozprawie w dniu 20 czerwca 2016 roku wyjaśniając odnośnie czynu XII i XIII podał „Zarzutu, który jest w punkcie 12 i 13 dotyczy jakoby mojego udziału w procederze przestępczym. Chcę wyjaśnić, że w tym czasie z tymi ludźmi byłem pokłócony i nie kontaktowałem się z nimi. Ja nie wiem co oni zeznawali. Sami ci ludzie twierdzą, że się nie spotykaliśmy, oni stworzyli

własną grupę i robili własne rzeczy co potwierdził pan M..” (k. 1354, podkr. wł.). Nie sposób uznać stwierdzenia „o stworzeniu własnej grupy” jako przejęzyczenia oskarżonego, gdyż później również w tym tonie się wypowiadał „M. M. (1) wprowadził mnie w błąd, już wówczas tworzył następna grupę przestępczą, na czele której stał.” (k. 1584, podkr. wł.). Te wypowiedzi oskarżonego dowodzą, że skoro M. M. (1) oszukał go i stworzył własną grupę, to wcześniej był w grupie kierowanej przez oskarżonego. Zresztą utworzenie nowej grupy stało się zarzewiem konfliktu pomiędzy nimi. Te wyjaśnienia oskarżonego są zgodne z zeznaniami świadków będących podstawą czynionych ustaleń faktycznych.

Wszystkie te dowody, czyli zeznania M. M. (1) i P. L., ale też częściowo wyjaśnienia oskarżonego dowodzą pełnej świadomości oskarżonego, co do istnienia i kierowania przez niego zorganizowaną grupą przestępczą. To, że świadkowie nie czuli zagrożenia ze strony oskarżonego, bądź mogli z grupy odejść nie świadczy o braku jej istnienia. Lakoniczność uzasadnienia tego zarzutu nie pozwala na głębszą ocenę jego słuszności. Można stwierdzić, że w zasadzie obrońca przyjmuje, że skoro oskarżony do czynu się nie przyznał, to oznacza że go nie popełnił. Materiał dowodowy wskazuje na prawidłowość odmiennych ustaleń, tych poczynionych przez sąd.

Reasumując apelacja obrońcy oskarżonego J. S. jest niezasadna. Nie doszło do naruszenia wskazanych przepisów prawa procesowego, tym samym, nie doszło w konsekwencji do błędnych ustaleń faktycznych wskazanych w apelacji. Z powodów podanych powyżej również nie można uznać słuszności apelacji oskarżonej B. Ż..

Również nie jest zasadny zarzut rażącej niewspółmierności kary odnoszący się do kar jednostkowych i kary łącznej wymierzonych oskarżonemu J. S.. Argumentacja obrońcy po raz kolejny wysoce lakoniczna, odnosi się do podnoszonych już kwestii związanych z art. 60 § 4 k.k., o czym już była mowa wcześniej.

Analiza całości sprawy prowadzi do wniosku, że kary wymierzone oskarżonemu zarówno te jednostkowe, jak i ta łączna nie noszą cech jakiegokolwiek rażącej surowości. Mając na uwadze zakres działalności przestępczej oskarżonego, jej zorganizowanie, liczbę podjętych czynności przestępczych rozciągniętych w czasie, zmierzających do osiągnięcia bezprawnej korzyści majątkowej, uczynienie sobie z tej działalności stałego źródła dochodu, można stwierdzić, że kary jednostkowe i kara łączna 10 lat pozbawienia wolności są umiarkowane. Sąd prawidłowo uznał za okoliczności obciążające stopień winy, stopień społecznej szkodliwości każdego z czynów, karalność oskarżonego, jego główną i kluczową rolę w organizacji i funkcjonowaniu procederu przestępczego, umyślność działania, działania skierowane przeciwko różnym dobrom chronionym prawem, tj. mieniu, obrotowi gospodarczemu, wiarygodności dokumentów oraz działalności instytucji państwowych. Prawidłowo sąd ocenił, że przestępstwa zaliczane do tzw. przestępstw „białych kołnierzyków”, to przestępstwa o dużej społecznej szkodliwości czynu, wiążące się z wysokimi szkodami materialnymi. Nie bez znaczenia dla wymiaru kary ma łączna wysokość szkód wyrządzonych przez oskarżonego, która wyniosła 21.039.792 zł. Prawidłowo ustalono, że na niekorzyść oskarżonego przemawiały jego właściwości osobiste, o których zeznawali przesłuchiwani w sprawie świadkowie, które wskazywały, że jest osobą wysoce manipulującą innymi osobami i traktującą innych instrumentalnie. W pełni należy zgodzić się z sądem pierwszej instancji, że oskarżonego J. S. należy izolować od społeczeństwa przez wiele lat, gdyż jest to celowe i współmierne do czynów, które popełnił. Takiej oceny sądu nie może podważyć to, że oskarżony przyznał się częściowo do popełnienia zarzucanych mu czynów, wskazując na okoliczności ich popełnienia, stwierdzone także innymi dowodami. Nie sposób natomiast uznać, że oskarżonych wyraził skruchę w toczącym się postępowaniu, wręcz przeciwnie. Jego wyjaśnienia uwyppuklające jego przekonanie o tym, że faktycznie nikogo nie okrada, a jego działania są w zasadzie rekompensatą na szkody wyrządzone dekretem B., nie sposób w racjonalny sposób uznać za skruchę. Tym samym uznać należy, że jego deklaracje co do naprawienia szkód są przejawem działań podjętych na poczet niniejszego postępowania, mające przynieść oskarżonemu doraźny cel związany z wymierzeniem niskiej kary. Oskarżony przed długi okres czasu wykorzystując

swoje wykształcenie, znajomości czerpał nienależnie mu w jakikolwiek sposób korzyści materialne, używając terminologii oskarżonego „okradając” społeczeństwo. Przyjętego przez oskarżonego sposobu funkcjonowania w tak długim czasie, z taką wysokością uzyskanych w sposób przestępczy korzyści, nie sposób premiować niskim wymiarem kary.

Na marginesie rozważań zauważyć należy z urzędu, że oskarżony J. S. dopuścił się szkód, w niektórych czynach kwalifikowanych z art. 294 § 1 k.k., w rozmiarze wielkim a nie jak przyjął sąd znacznym. Tak samo jak i oskarżona B. Ż.. Zgodnie z treścią art. 115 § k.k. w brzmieniu od dnia 8 czerwca 2010 roku mieniem wielkiej wartości jest mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 1.000.000 złotych. Szkada natomiast wyrządzona przez oskarżonego w zakresie czynów przypisanych w punktach 2a, 2b, 2c, 4, 6a, 6b, 6c i 9, czy też oskarżonej w punkcie 16 przekraczała tę kwotę. Jedynie szkoda wyrządzona czynem przypisanym w punkcie 11 ma wysokość szkody znacznej wartości. Z uwagi jednak na kierunek wniesionych apelacji żadnych zmian w tym zakresie czynić sąd odwoławczy nie mógł.

Mając powyższe na względzie, sąd odwoławczy orzekł jak w wyroku. O kosztach nieopłaconej obrony oskarżonej w postępowaniu odwoławczym orzeczono zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

1 (tak: M. W., "Pojęcie "nadużycia prawa" w procesie karnym", Prok. i Pr. nr 11/2007, str. 48 - 67)

2 Postanowienie Sądu Najwyższego w z dnia 10 lutego 2004 r., LEX nr 84462

3 z dnia 27 czerwca 2013 r., III CZP 29/13

4 wyrok z dnia 20 września 2012 r. IV CSK 46/12

5 Patrz T. O. „Oszustwo jako przestępstwo majątkowe i gospodarcze” str. 67

6 Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 2000 roku, VKKN 267/00